

MUROJAAT, MUAMMO, YECHIM

2-sahifa ▶▶

● Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqa boshlagan ● 2022-yil 19-avgust, №33 (2992)

YANGI O'ZBEKISTONDA EL AZIZ, INSON AZIZ

VATANPARVAR

www.mv-vatanparvar.uz IJTIMOIY VA MA'NAVIY HARBIIY VATANPARVARLIK GAZETASI

TARIX TUBIDAGI JANGOVAR TIL

3-sahifa ▶▶

«ARMI-2022»

JASORAT VA MARDLIK TIMSOLI

12-sahifa ▶▶

“BARAKALLA! BO‘SH KELMA, “BEK BULLY”!

18-sahifa ▶▶

@ vatanparvar-bt@uamail.uz

t.me/mv_vatanparvar_uz
t.me/mudofaavazirligi

facebook.com/mudofaavazirligi

instagram.com/mudofaavazirligi

youtube.com/c/uzarmiya

4-5

SOG‘LOM
RAQOBAT
VA ILK
REKORDLAR

6-7

“SODIQ DO‘ST” DAN
ULKAN
NATIJALAR
KUTILYAPTI

10-11

KUCHIMIZNI
KO‘RSATISH
FURSATI
YETDI

Tahririyat
haqida
ma‘lumot

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

МАҲАЛЛА ИНСТИТУТИНИНГ ЖАМИЯТ ҲАЁТИДАГИ РОЛИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ВА МОЛИЯВИЙ ИМКОНЯТИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Маҳалла институти имкониятларидан кенг фойдаланиш, аҳоли турмуш шароитини янада яхшилаш ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60-сон Фармони билан тасдиқланган 2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини «Инсон қадрини улуглаш ва фаол маҳалла йили»да амалга оширишга оид давлат дастури ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги, Молия вазирлиги, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигининг ҳар бир маҳалла учун бюджет ташкилотларининг бюджетдан ташқари жамғармаси шаклидаги юридик шахс ҳисобланмайдиган **Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармасини** (кейинги ўринларда – жамғарма) ташкил этиш тўғрисидаги таклифига розилик берилсин.

2. Белгилансинки:

а) куйидагилар жамғармалар маблағларини шакллантириш манбалари ҳисобланади:

маҳалладаги ҳудуди 2 000 квадрат метргача бўлган давлат кўчмас мулк объектларини маҳаллада тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича туман (шаҳар) ҳокими ёрдамчисининг онлайн-бюджетномасига асосан тўғридан-тўғри электрон онлайн-аукцион савдолари орқали сотишдан тушадиган маблағлар, баҳолаш ва сотиш харажатлари чегирилган ҳолда;

маҳалланинг мол-мулкни белгиланган тартибда ижарага беришдан олиннадиган маблағлар;

халқ депутатлари туман (шаҳар) Кенгашлари қарорларига асосан маҳаллий бюджетнинг қўшимча манбалари ҳисобидан ажратиладиган маблағлар;

маҳаллада тадбиркорликни ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш масалалари бўйича туман (шаҳар) ҳокими ёрдамчиси тавсияси асосида маҳалла инфратузилмасини яхшилаш учун маҳаллий бюджетдан ажратиладиган маблағлар;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳомийлик хайриялари;

хорижий (халқаро) молия институтлари ва бошқа хорижий ташкилотларнинг техник кўмак маблағлари (кредит, грант, беғараз ёрдам ва бошқалар);

қонунчилик ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа манбалар;

б) куйидагилар жамғармалар маблағларидан молиялаштириладиган асосий йўналишлар ҳисобланади:

маҳалла ҳудудидаги ички йўллар, электр энергияси ва табиий газ тармоқлари, ичимлик ва оқова сув тизимини таъмирлаш ва тиклаш;

маҳалла биноси, маҳалла ҳудудида жойлашган спорт майдони, нурунийлар чойхонаси, ёшлар маркази, болалар майдончаси, кутубхона, маданият марказини қуриш, мукамал ва жорий таъмирлаш ҳамда уларни инвентар, мебель, компьютер тех-

никаси ва бошқа ускуналар билан жиҳозлаш;

маҳалла ҳудудида инфратузилмани ривожлантириш, «Яшил макон» умуммиллий лойиҳаси доирасида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини амалга ошириш; ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган оилаларга моддий кўмаклашиш ҳамда уларнинг турар жойларини таъмирлаш ва жиҳозлаш.

3. Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги Молия вазирлиги билан биргаликда **икки ой муддатда** Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаси тўғрисидаги намунавий низомни ишлаб чиқсин ва тасдиқлаш учун Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

4. Маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги:

а) **2023 йил 1 январга** қадар: Кадастр агентлиги билан биргаликда **ҳар бир маҳалланинг аниқ чегаралари** белгиланишини;

Давлат статистика қўмитаси билан биргаликда маҳаллаларнинг ягона классификатори ишлаб чиқилиб, Давлат статистика қўмитасининг **расмий веб-сайтида эълон қилинишини** таъминласин;

б) Молия вазирлиги билан биргаликда **икки ой муддатда** маҳаллалар ташкил этилиши мезонларини улар ҳудудидаги **хонадонлар сонидан** келиб чиққан ҳолда белгилаш бўйича таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

в) Молия вазирлиги билан биргаликда **доимий равишда** жамғар-

малар фаолиятини самарали ташкил этиш бўйича ҳамкорликда ишларни олиб борсин ва **2023 йил 1 январга** қадар амалга оширилган ишлар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига ахборот киритсин;

г) манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда **икки ой муддатда** қонунчилик ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 18 мартдаги «Иқтисодиётда давлат иштирокчини янада қисқартириш ва хусусийлаштиришни жадаллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги ПҚ-168-сон қарорининг 3-бандига иловага мувофиқ қўшимчалар киритилсин.

6. Мазкур қарор ижросини самарали ташкил қилишга масъул ва шахсий жавобгар этиб маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш вазири в.б. Т.А. Худайбергенов ҳамда молия вазири Т.А. Ишметов белгилансин.

Қарор ижросини муҳокама қилиб бориш, ижро учун масъул ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш Бош вазир ўринбосари Ж.А. Қўчқоров зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **Ш. МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри,
2022 йил 16 август

(ЎЗА)

Inson qadri uchun

МУРОЖААТ, МУАММО, ЕЧИМ

Очиқлик ва шаффофликни таъминлаш, халқ билан мулоқот, одамларни рози қилиш борасида мутасадди раҳбарларнинг фуқаролар билан юзма-юз учрашиб, ариза, таклиф ва шикоятлари бўйича бевосита шуғулланаётгани ўз самарасини бермоқда.

Мудофаа вазирлиги фуқаролар қабулхонасида вазирнинг тарбиявий ва мафкуравий ишлар бўйича ўринбосари полковник Ҳамдам Қаршиев томонидан ўтказилган қабул жараёнида эллиқдан ортиқ мурожаат кўриб чиқилди. Унда умид илинжида шу ерга келган фуқаролар, ҳарбий хизматчилар ўзларини қийнаб келётган муаммолар, анчадан бери ечимини кутаётган саволлар, ариза ва таклифлари билан юзланди.

Вазирликнинг тегишли бош бошқармалари масъул ходимлари, мутасадди бошқармаларнинг мутахассислари иштирокида ўтказилган қабул ортиқча расмиятчиликсиз, очиқ ва самимий мулоқот тарзида ўтди. Муаммолар чуқур ўрганилиб, таҳлил қилинди. Ҳар бир мурожаат имкон даражасида жойида ҳал қилиниб, зарур ҳолларда ҳуқуқий кўмак берилди. Ўрганишга қўшимча вақт талаб қиладиган аризалар ижросини қатъий таъминлаш юзасидан тегишли мутасаддиларга аниқ кўрсатмалар берилди. Мухими, ерталабдан бошланган қабул жараёнида ҳеч бир мурожаат эътиборсиз, жавобсиз қолдирилмади.

– Эркак ишдан кейин ўз оиласи ёнига шошаркан, улар тинчлиги ва рўзгорнинг бутлигини ўз кўзи билан кўргачгина, хотиржам бўлади. Оиладаги камчилик ва тўсиқларга ечим топиш ҳам аслида эрлар зиммасидаги масъу-

лият, – дейди кичик сержант Турсунпўлат Тўхтабоев. – Аммо шундай вазиятлар бўладими, унинг ечимида раҳбарият иштироки зарур. Гап шундаки, аёлимнинг хизмат жойимдан узоқда жойлашган олий таълимдаги таҳсилини кўчириш масаласида мурожаат билан келгандим. Шукурки, бугун ушбу масалада менга керакли кўмак берилди ҳамда муаммо ижобий ҳал этилди. Мурожаатим ечим топилди ёрдам берган вазирлик раҳбариятидан миннатдорман.

Мурожаатлар орасида уй-жой таъминоти бўйича келган ҳарбий хизматчиларнинг муаммолари ҳам атрофлича ўрганилди.

– Тўрт нафар фарзандим бор. Узоқ йиллик ҳарбий фаолиятимда уларни бировдан кам қилмасдан ўстирдим. Тарбияси ва таълим олиши учун ҳаракатдан ҳамда харажатдан тўхтамадим. Ниятим холис, фарзандларим жамиятда ўз ўрнига эга бўлиши ҳамда Ватанимизга нафи тегадиган шахс бўлишида бор куч-ғайратимни аямаганман. Аммо Ватан ичра бир ватанли бўлиш ниятида уй-жой сотиб олишда кўмак сўраб келдим, – дейди кичик сержант Элёр Жўраев. – Бугунги қабулда менинг мурожаатим мутасаддилар томонидан ўрганилиб, ижобий томонга ҳал этилишига ҳаракатлар бошланди. Бунинг учун Мудофаа вазирлиги раҳбариятига раҳмат айтаман.

Шерзод ШАРИПОВ,
«Vatanparvar»

ТАРИХ ТУБИДАГИ ЖАНГОВАР ТИЛ

«Ўзбек ҳарбий терминологияси» – бугунги кунда тилшунослар учун ҳам очилмаган катта қўриқ. Чунки қадимий туркий давлатчилигимизнинг асоси, айниқса, ҳарбий атамаларнинг катта қисми соф туркий сўзлардан ташкил топган бўлиб, бу ҳақда ёзма манбалардан ҳам етарлича маълумотлар олишимиз мумкин.

Бугун азиз газетхонларга нодир манбалардан бири бўлмиш Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» асарида бугунги замонавий ҳарбий терминларимизнинг қадимги туркий тилда номланишига доир қимматли маълумотларни кўриб чиқамиз.

Бунда асосий манбалардан бири сифатида Ҳамидулла Дадабоев, Ҳамид Ёдгоров муаллифлигида чоп этилган «Ўзбек ҳарбий терминологияси» китобини эътироф этган бўлардим. Келинг, ушбу китобда келтирилган фактлар асосида бугунда ҳарбий тизимда фаол қўлланиб келинаётган атамаларнинг туркий муқобиллари билан танишиб ўтамиз.

Қорахонийлар салтанатида ҳарбий таълим ва ҳарбий ишга фавқулодда аҳамият қаратилгани Юсуф Хос Ҳожибнинг «Қутадғу билиг» асарида яққол аксини топган. Таъкидлаш жоизки, асарнинг 27–37-боблари давлат қурилиши ва бошқаруви усуллари хусусидаги йўл-йўриқ ҳамда пандларга бағишланган. «Ўгдулмиш элигга саркарда, сипоҳсолор қандай бўлиши кераклигини айтади» сарлавҳали 30-бобга Қорахонийларнинг ҳарбий низомномаси тарзида баҳо бериш ўзини тўла оқлайди. Зеро, бобда давлат ҳудудий бирлигини таъминлаш, ташқи кучлар таҳдидини бартараф этиш, эл-юрт чегараларини ҳимоя қилишга қодир кўшин (су, эрат, чериг)ни таркиб топтириш, уни қурол-яроғ, аслаҳа (тўлум) билан таъминлаш сингари стратегик, жанггоҳни танлаш, унда лашкар сафларини тартибга солиш, жанг олиб боришда турли усулларни қўллаш каби тактик омилларга жиддий эътибор берилган.

Элни идора қилиш, унинг мустақамлиги, туб илдизи икки нарса, яъни халққа (бўдун) адолат бахш этиш ҳамда кўшинни вақтида маблағ (мол) билан таъминлаш зарур саналган. Давлатнинг ҳарбий қудрати, жанговар қобилиятининг талаб даражасида бўлиши бир қатор омилларга боғлиқ бўлган.

Биринчидан – лашкарни бошқариш, тартибга солиш, ёв кучларини маҳв этиш ўта шарафли, айни чоғда ўта масъулятли ва оғир вазифа бўлиб, унга етук, зийрак, пишиқ (қурч), чидамли (қатиг), ботир (алп), мард (тўнг юрак), очик қўл (ақи), хулқи барқарор кишилар лойик, деб қаралган. Лашкарбоши (субоши, субошлар, сипоҳсолор)нинг қўрқмас ва жасоратли бўлиши зарур саналган. Чунки юраксиз лашкар лашкарбошининг жасоратидан ибрат олади, юракли, баҳодир журъатсизларга бош бўлса, барча кишилар юракли бўлади. Очик қўл, сахий аскарбоши атрофида сара жангчилар (эр ўдрум), баҳодир ва мардлар (эрсиг эран) йиғилади, эл-юрт йўлида жонларини фидо қилади. Ўта довурак (кўкузлуг) ва ақлли (ўггуг), юракли ҳамда жасур (кўнгуллу) саркарда, шу билан бирга, ор-номусли (увутлуғ) бўлади, ор-но-

муси учун душман билан тўқнашади, санчишади, ўч олишдан қайтмайди, ҳалокатга учраса ҳам урушиб, курашиб жон беради. Юраксиз (увутсуз), қўрқоқ (қўрқлик) лашкарбоши лашкарни бузади, лашкар бузилса, ёв ҳужумга ўтади, натижада лашкар парокандаликка юз тутаяди, ундан сабр-матонат юз ўгиради.

Иккинчидан – саркардининг химмати улғу, тунларни бедор ўтказиш, аскарларга бериладиган озиқ-овқати мўл-кўл, қурол-яроғи, минган тулпори унинг эришган мартабасига мос тушиши зарур ҳисобланган. Саркарда қилажак ишларини олдиндан ишлаб чиқилган пухта режага таянган тарзда амалга татбиқ этиши, сўзи билан амали мос келиши, ёлғондан йироқ юриши, бахилликдан қочиши, шижоатли, жанг олиб боришда макр-ҳийла (ал) қўллаши, лашкарни шахдамлик билан ҳаракатлантира олиш истеъдодига эга бўлиши талаб қилинган. Бундай қўмондоннинг кўшинни бошқариши муваффақиятлар гарови сифатида белгиланган.

Учинчидан – кўшиннинг сони иложи борича оз бўлиши, у асосан сара жангчилардан ташкил топтирилиши, сара жангчилар зарур қурол-аслаҳа билан тўла-тўқис таъминланиши давлат сиёсатининг диққат марказидан ўрин олган. Лашкарнинг меъёрдан ортиқлиги бебошликка, тартибсизликка, бебошлик ва тартибсизлик эса, ўз навбатида, аскарларнинг қўрқоқликка, журъатсизликка олиб келиши эҳтимолдан холи бўлмаган. Беҳисоб тўқнашувларда чиниққан, кўплаб зафарлар қучган лашкарбоши учун тўрт минг аскар етарли бўлган. Зеро, бетартиб кўп аскардан тартибли, интизомли оз аҳли жанг яхши ҳисобланган. Қолаверса, улкан лашкарни бошқариш муайян муаммолар, қийинчиликларни туғдирган, талайгина бузуқлик ҳамда бошбошдоқликларнинг содир бўлишига замин яратган.

Тўртинчидан – ёвга қарши отланган аскарбоши душманни синдирувчи, мағлуб этувчи кишиларни ўзига яқин тутиши керак бўлган. Зеро, жангнинг қандай яқунланиши айнан қаҳрамон, мард аскарларнинг саъй-ҳаракатига боғлиқ бўлган. Юриш чоғида илғор қисм (язак) ва айғоқчи гуруҳ (тутғак) таркиби сара, тажрибали жангчилардан танланиши, айғоқчилар келтирган маълумот асосида илғор қисм ғанимга зарба бериши, кўшиннинг бош кучлари соқчи отлик қисм (йўртуғ) билан эҳтиёт қилиниши, аскарлий сафлар бир-биридан узоклашиб кетмаслиги, лашкаргоҳ (тушун) танлашга алоҳида эътибор қаратилиши, у соқчи отликлар гуруҳи билан эҳтиёт қилиниши, хушёрликни

қўлдан бермаслик, ғафлатда қолмаслик сингари вазифалар белгиланган.

Бешинчидан – жанггоҳни танлашда унинг мустақамлиги, текислиги, ўт ва сув манбасига яқинлиги муҳим саналган. Қўшин жанггоҳда тартиб билан жойлашгач, унинг атрофи ихота қилиниши, тил олдирмаслик, яъни лашкарнинг адади, оз-кўплигидан ёвнинг маълумотни қўлга киритишига йўл қўймаслик, ўз навбатида, айғоқчилар йўллаб, ёв лашкардан унинг сонини аниқлаш, жанг олди тактикасини билиш мақсадида тил олиш зарур ҳисобланган.

Олтинчидан – душманни энгиш (санчиш)да икки усулдан унумли фойдаланиш кўзда тутилган. Энг аввал ёвга нисбатан ҳийла (ал) қўллаш, сўнг соқлик ва хушёрликка қатъий риоя қилиш талаб этилган. Зотан, соқ ва хушёр киши, шубҳасиз, ўзи бошқараётган кўшинни эҳтиёт қилади, ғанимга кулфатлар келтиради. Ёв кучлари миқдор жиҳатдан ортик

топган қисмни пистирма (пусуғ)га қўйган саркарда сафнинг олд (олин) идан ўрин олиши, аскарларга далда бўлиш мақсадида жуда жанговар (ёғичи), ўта тадбиркор (эрсиг), ёши улғу (урунг), тажрибали баҳодирларни кўшиннинг олдинги қаторига, қизиққон, тез, айни чоғда ур-йиқитда баъзан ўзларини йўқотиб қўядиган кичик ёшдаги аскарлар (кичиг қур йигит)ни уларнинг ортига, ишончли, синалган кишиларни эса ясолнинг ҳам олд (ўнг), ҳам орт (кед)ига жойлаштириш ўзини оқлаган.

Ҳар икки томон сафлари бир-бирига рўпара келиб, ғаним ҳужумга ташланганда, унга муносиб равишда курашиш, қаршилиқ кўрсатишга қодир ўғлонларни жангга киритиш, яқинлашаётган душманни, энг аввал, узокдан ўққа тутиш, сафлар аралашиб кетгач, найза (сунгу), шамшир (қилич), ойболта (болду) билан жанг қилиш белгиланган. Жанг натижасини аксарият ҳолларда паҳлавон, ботир, мард аскарларнинг шахсий матонати, шижоати, қаҳрамонлиги ҳал қилган. Шу боис қўрқмас ботирларга ўзгача ҳурмат-эътибор кўрсатилган.

Саккизинчидан – сиқувга бардоши қолмаган ёв ўрнидан силжиган, яъни жанггоҳдан юз ўгирган кезде фурсатни бой бермасдан уни таъқиб этиб, изидан бориш, қувиб етиш, қўлга тушириш ёки бутунлай яқсон қилиш, шу билан бирга, ўзидан асир олдириб қўймаслик чораси кўрилган. Фирор йўлини тутган душман ортидан узок бориш айрим ҳолларда панд бериши мумкин бўлган. Зотан, асосий қисмлардан йироқлашиб кетган таъқибчи гуруҳ ўз сафларини қайта тиклаб, қарши ҳамлага ўтган ғаним олдида танг аҳволга тушган, чарчагани, толиққани боис унда асосий қисмларга қўшилиш эҳтимоли пасайган.

Тўққизинчидан – жангларда матонат, қаҳрамонлик намуналарини кўрсатган кишиларни муносиб тақдирлаш, уларга турли инъомлар бериш, олтин, кумуш ва моллар улашиш, кўпчилик олдида уларни мақташ, мансаби, рутбасини кўтариш, турли лавозимларга тайинлашга жиддий эътибор берилган. Инъом, мукофотга муносиб топилган, алқанган марднинг қўли доим баланд бўлган, бошқалар ундан ибрат олган.

Ўнинчидан – муҳорабада яраланган ёки жароҳат олган (балиқмиш) ларни даволаш, асир тушган (булун) ларни эваз бериб қутқариб олиш, ҳалокатга учраганларнинг ҳурматини жойига қўйган ҳолда дафн қилиш, уларнинг ўғил-қизлари бўлса, бадалини бериш давлатнинг бурчи тарзида тан олинган. Бундай марҳамат, эътибор сарбоз (эрат)ларнинг севинчи, эл-юртга, қолаверса, лашкарбошига нисбатан ишончининг ошиши, жанг пайтида ширин жонининг фидо қилинишига ҳам туртки бўлган.

Газетанинг кейинги сонларида ушбу китобда жанг ҳарбий терминлар тизими, тараққиёт босқичлари, ҳозирги такомиллашиш давридаги фонетик, лексик-семантик хусусиятлари ҳақида тўхталиб ўтамиз.

Аҳроп АБДУРАҲИМОВ,
мудофаа вазирининг
маънавий-маърифий ишлар
самарадорлигини ошириш,
давлат тили тўғрисидаги қонун
ҳужжатларига риоя этилишини
таъминлаш масалалари бўйича
маслаҳатчиси

бўлган тақдирда, уни биринчи бўлиб ҳужумга ташланишга мажбур қилиш маъқул топилган. Чунки ҳужумга отланган тарафнинг доим кўп талафот кўриши ҳарб санъатида исботини топган. Ғаним билан ярашишнинг имконияти пайдо бўлган кезде ундан фойдаланиш, сулҳ (ярашғу)га келишнинг чораси бўлмаган пайтда совут кийиб (яриқлан), белни маҳкам боғлаб олишиш тавсия этилган. Мабодо, ёвни мағлуб этиш (босғу)нинг иложи топилмас экан, элчи (ялавоч) юбориб, битимга келишни таклиф қилиш, ғаним ёв бермасдан, қасд қилишни давом эттирса, вазиятни чўзмай, кўшинга бош бўлиб, уларни ғалабага рағбатлантирган ҳолда саваш (тўкуш)га кириш зарур саналган.

Еттинчидан – жанг бошланиши билан ёвга алангадек ёпирилиш, олдиндан ўйлаб қўйилган режанинг ошкор бўлмаслигини таъминлаш, уни душман пайқаб қолишдан эҳтиёт бўлиш, шикастга учрамасликнинг олдини олиш учун жангни чўзмаслик, уни пайсалга солмаслик зарур ҳисобланган. Саваш пайтида пийда ёйчи (ядоғ ўқчи)лардан ташкил

"ArMI – 2022"

СОҒЛОМ РАҚОБАТ

ДОЛҒАЛИ ОЛАМ НЕЧА МИНГ ЙИЛЛАРДИРКИ ОСУДА БЎЛМАГАН. ДОИМ ИНСОНИЯТНИ НИМАДИР БЕЗОВТАЛИК ХАВОТИРГА СОЛИБ КЕЛАДИ. ҲАЁТ ҚОНУНИ ШУНДАЙ: ҒАЛАМИСЛАР ҚИНҒИРЛИКЛАРИНИ, ФИДОЙИЛАР ИСЛОҲОТЛАРИНИ ДАВОМ ЭТТИРАВЕРАДИ. ДУНЁ САҲНИ БИР ОЗ НОТИНЧ БЎЛГАН ШУ КУНЛАРДА ҲАМ ДАВЛАТЛАРАРО ҲАМДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИКНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИГАН ХАЛҚАРО АРМИЯ ЎЙИНЛАРИ ҚИЗИГАНДАН ҚИЗИЙДИ.

ВА

ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзолари, фахрийлар ва ёшлар, журналистлар ва блогерлар иштирок этди. Оммавий ахборот воситалари ходимлари учун ташкил этилган матбуот анжуманида улар ўзларини қизиқтирган барча саволларга батафсил жавоблар олдилар.

Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий оркестри ҳамда таниқли бадиий жамоалар ва санъаткорлар ижросидаги концерт дастури, турли халқлар маданиятини ифода этувчи сахна кўринишлари байрамона шукӯҳни оширди. Қуролли Кучлар академияси курсантларининг қурол билан кўргазмали чиқишлари ёшларнинг олқишига сазовор бўлди.

«ҚУРОЛСОЗ УСТА» ДАН ҚЎШАЛОҚ РЕКОРД

Очилиш тантаналаридан бир тун ўтиб, қизгин беллашувлар бошланиб кетди. «Қуролсоз уста» мусобақасининг биринчи шаридаёқ ҳарбий хизматчиларимиз рекорд натижаларни тақдим қилди. Унда Ўзбекистон Республикаси ҳамда Россия Федерациясининг терма жамоалари беллашдилар.

Ёз чилласи ўтиб, куз яқинлашаётган бўлса-да, иссиқ забтига оларди. Аммо мусобақа иштирокчилари сира бўш келмади. Дастлаб 8 нафар ҳарбий хизматчи 122 mm.li D-30 гаубицасини юриш ҳолатдан жанговар ҳолатга ўтказишди. Сўнг стволни таъмирлаш автомобили ёрдамида захира стволга алмаштиришди.

Юртимиз жамоалари бу йил Халқаро армия ўйинларининг 20 та йўналишида иштирок этмоқда. Марказий ҳарбий округнинг «Фориш» тоғ полигонида «Қуролсоз уста», «Хавфсиз муҳит» ва «Дала ошхонаси» мусобақаларига старт берилди.

Дунёнинг турли мамлакатларидан келган ҳарбий хизматчилар интиқлик билан кутган очилиш тантаналарида Мудофаа вазирлиги ва иштирокчи давлатлар масъуллари, сенаторлар, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Мудофаа вазирлиги

Muallif suratga olgan

ИЛК

«ДАЛА ОШХОНАСИ» ТАОМЛАРИНИНГ ИЛК ТАРОВАТИ

Хушбўйлик таратадиган, бир-биридан мазали, турли-туман таомлар Ватан ҳимоясига камарбаста бўлган ўғлонларга куч-қувват бағишлаш билан биргаликда, уларга кўтаринки кайфият ҳам беради. Бу борада тажрибаларни

вақт зоналари ва режимларнинг ўзгариши каби кўплаб ўзгаришларни бошдан кечирдик. Ҳозирда мезбон давлатнинг кўмаги билан қийинчиликларни енгиб ўтдик, тайёргарлик ва мусобақада қатъият билан иштирок этиш учун амалиётни яқунладик. Саёҳат, овқатланиш, танаффуслар, дала, асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан танишишда ёрдам учун мин-

орасида эканим менга алоҳида масъулият бағишляпти, – дейди III даражали сержант Улуғбек Акромхўжаев. – Биз 3 кун давомида белгиланган вақт ва меъёрада таомлар тайёрлаш ҳамда

РЕКОРДЛАР

Ушбу гаубицани «КамАЗ-43118» автомобилида шатакка олган ҳолда автодром бўйлаб 4 200 метр масофада жойлаштирилган тўққиз дона тўсиқларни (чуқурлик, тирсақлик, кўприк, минали майдон, қиялик, баландлик, автомобиль учун пана жой, захарланган ҳудуд, илон изи, габаритли коридор ва сув тўсиқлари) забт этиб, меъёрларни бажаришди. Дастлабки майдонга етиб келиб, қурилмани юриш ҳолатидан жанговар ҳолатга ўтказишиб, отиш механизмларидаги носозликларни бартараф қилиб, белгиланган йўналиш томон пахтавон ўқ-дорилардан ўқ отишди.

Яқунга кўра, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги терма жамоаси 19 дақиқаю 58 сония натижа билан 1-, Россия Федерацияси терма жамоаси 35 дақиқаю 47 сония билан 2-ўринни қўлга киритди.

Муҳими, ушбу кўрсаткич билан вакилларимиз 2020 йил Россия Федерациясининг Пенза шаҳрида бўлиб ўтган Россия Федерациясининг терма жамоаси томонидан ўрнатилган 22 дақиқаю 02 сония бўлган рекордни ҳам янгилади. Боз устига, II даражали сержант Бектош Омонов энг илгор артиллерия бўлинмаси ҳайдовчиси номинацияси ғолиби бўлиб, 2021 йил Эрон Ислон Республикасида ўтказилган мусобақада ўрнатилган 2 дақиқаю 52 сония рекордни 2 дақиқаю 11 сония натижа кўрсатиб, янгилади.

ошириш ва малака алмашишда Халқаро армия ўйинлари доирасида ўтказилаётган «Дала ошхонаси» мусобақасининг аҳамияти катта. «Фориш» полигониди дўстона рақобатга киришган Ўзбекистон, Россия Федерацияси, Бе-

ларусь, Тожикистон ва Вьетнам давлатлари вакиллари таом тайёрлаш бўйича биринчи шартни бажариб, ўзларининг бор маҳорат ва тажрибаларини намоён қилдилар.

Уларга халақит бермаган ҳолда иштирокчиларнинг фикрларини тингладик.

– Вьетнам халқ армиясининг «Дала ошхонаси» жамоаси мазкур мусобақада бешинчи бор иштирок этмоқда. Тайёргарлик жараёнида асбоб-ускуналар ва жиҳозлардаги фарқлар, об-ҳаво шароити, фаолият,

натдормиз, – дейди вьетнамлик иштирокчи лейтенант Чу Минх Дук.

– Ўтган йили Мудофаа вазирлиги миқёсидаги мусобақада қатнашиб, Марказий ҳарбий округ шаънини ҳимоя қилгандим. Жорий йилда эса халқаро доирада юртимиз нуфузини ошириш учун курашаётганлар

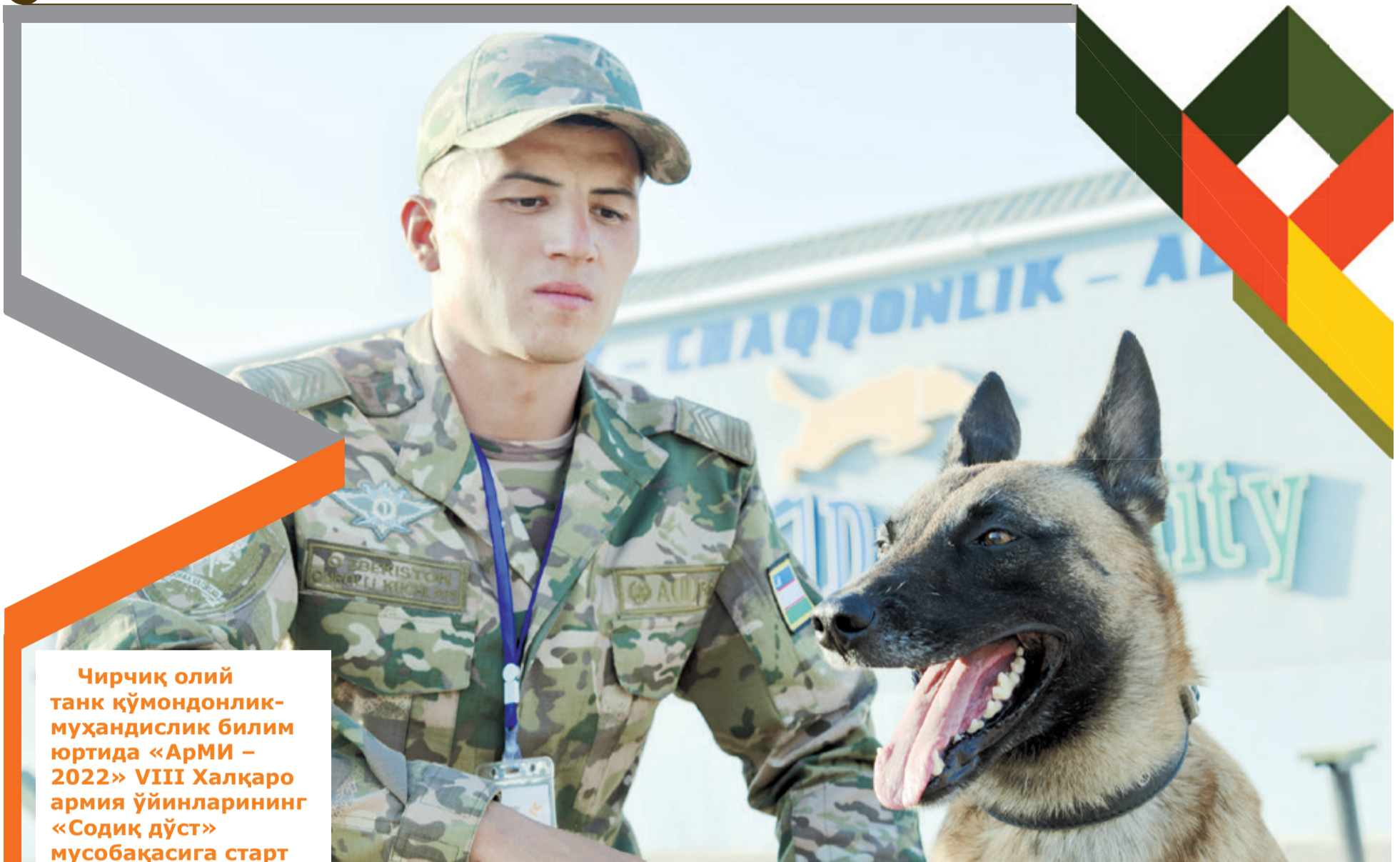
нон, ширинликлар пишириш каби шартларни бажарамиз.

Бажарилган шартлар яқунга кўра, Ўзбекистон жамоаси 193,8 балл, Россия жамоаси 186,2 балл, Беларусь жамоаси 160,4 балл, Вьетнам жамоаси 138,2 балл, Тожикистон жамоаси 135 балл билан баҳоланди.

Айни пайтгача терма жамоамиз вакиллари пешқадамликни қўлдан берганича йўқ. Келгуси босқичларда ҳам уларга муваффақиятлар ҳамроҳ бўлишини тилаймиз!

Капитан Азиз НОРҚУЛОВ,
«Vatanparvar»

"ArMI – 2022"

Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юртида «АрМИ – 2022» VIII Халқаро армия ўйинларининг «Содиқ дўст» мусобақасига старт берилди.

Мусобақанинг тантанали очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазирининг биринчи ўринбосари – Қуролли Кучлар Бош штаби бошлиғи генерал-майор Шухрат Халмухамедов Халқаро армия ўйинларининг нуфузи ва қамрови йилдан йилга юксалиб бораётганини таъкидлаб, барча иштирокчиларга улкан муваффақият тилади. Шунингдек, Россия Федерацияси Мудофаа вазирлиги Қўшинлар хизмати ва ҳарбий хизмат хавфсизлиги бошқармаси бошлиғи генерал-майор Владимир Голочёв, Тошкент вилояти ҳоқими Зоир Мирзаев халқаро мусобақалар одилонга ўтказилиши ва энг кучлилар ғалаба қозонишига тилак билдирди. Шундан сўнг фахрий қоровул ва ҳакамлар ҳайъати ҳамда мусобақа қатнашчилари тантанали марш билан ўтишди.

«СОДИҚ ДЎСТ» ДАН

Тадбирнинг бадий қисмида Мудофаа вазирлиги Марказий ҳарбий оркестрининг кўргазмали дефилеси ҳамда Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юрти курсантларининг қурол билан кўргазмали чиқишлари намойиш этилди. Бадий жамоалар ва турли халқлар маданиятини ифода этувчи мусиқий чиқишлар, таниқли санъаткорлар ижросидаги куй-қўшиқлар, байрамона концерт дастури барчанинг кўнглини хушнуд этди. Тантанали тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Қуролли Кучлар фахрийлари ва бир гуруҳ ёшлар, иштирокчи давлатлар Мудофаа вазирликларининг масъул вакиллари ва жамоалар аъзолари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Миллий армиянинг куч-қудрати ва салоҳияти, юрт ҳимоячиларининг

жанговар шайлиги ва касбий тайёргарлигини амалда яққол намойиш этадиган «АрМИ – 2022» Халқаро армия ўйинларининг «Содиқ дўст» мусобақаси жорий йилда мамлакатимиз ҳудудидан илк бор ўтказилмоқда. Расмий очилиш маросимидан сўнг жамоалар бирин-кетин мусобақа шартларини бажаришга киришди. Эркаклар ва аёллар ўртасида таршиқ этилган мазкур беллашувда Россия Федерацияси, Беларусь Республикаси, Жазоир Халқ Демократик Республикаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси жамоалари ўзаро куч синашмоқда.

Халқаро стандартларга тўлиқ жавоб берадиган Ўзбекистон Мудофаа вазирлиги Мутахассис ва хизмат итларини тайёрлаш марказида ўтказилаётган ушбу мусобақада иштирокчилар тўртта шарт бўйича беллашмоқда. Дастлаб «Итоат қилиш»

ҳамда «Дог биатлони» шартларида хизмат итлари билан индивидуал ва 4 кишилик пойга бўйича ўз билим ва маҳоратларини намойиш этмоқда. Шундан сўнг «Хизмат итлари билан 300 метрлик тўсиқли йўлакдан ўтиш», «Чемпионлар пойгаси» шартли меъёрлари бажарилади.

– Марказимизда халқаро мусобақаларни ўтказиш учун шарт-шароитлар яратилган, – дейди Мудофаа вазирлиги Мутахассис ва хизмат итларини тайёрлаш маркази бошлиғи, Ўзбекистон жамоаси мураббийи майор Шодиёр Шомуродов. – Икки қаватли маъмурий бино, насл кўпайтириш ва даволаш бинолари, 80 та хизмат итига мўлжалланган вольерлар, ит болаларини парваришлаш жойи, карантин ҳудуди, хизмат итларининг тайёргарлиги учун ўқув объектлари, «Дог биатлони» майдони, ошхона ва бошқа объектлар мавжуд. Жамоа-

УЛКАН НАТИЖАЛАР КУТИЛЯПТИ

мизнинг узлуксиз ва пухта тайёргарлигидан келиб чиқиб, бу йилги мусобақадан юқори натижаларни кўзлаяпмиз.

Мусобақанинг «Итоат қилиш» шартини Жазоирнинг аёллар жамоаси бошлаб берди. Беларусь Республикаси жамоасидан сўнг мезбон вакилларида кичик сержант Иродахон Олимованинг «Гита» ва кичик сержант Маржона Оққўзиеванинг «Бренда» лақабли хизмат итлари халқаро мусобақада дадил одимлаб, эгасининг юзини ёруғ қилди. Мамлакатимиз жамоасидан сўнг россиялик ҳарбий хизматчилар жуфтлик баҳсларида иштирок этди.

Эътиборлиси, мусобақага жорий йилда қўшилган ушбу янги шарт бир қатор меъёрларни ўз ичига олди. Унда хизмат итлари ҳарбий кинологлар берган буйруққа биноан ўннга, чапга бурилиш, ортга қайтиш, ҳаракат давомида дарҳол тўхташ, югуриш, ўтириш, ётиш, ўрнидан туриш, ёнма-ён ҳаракатланиш, секин ёки меъерий қадам ташлаш элемент-

ларини бекаму қўст бажарди. Шунингдек, мазкур машқлар мобайнида содиқ жониворлар 12/4 сантиметрдан иборат, 1 килограмм ҳажмга эга ёғоч предметни улоқтирилган жойига бориб, дастлабки манзилга келтирди ҳамда керакли очколарни жамғарди.

Жуфтликларда бажарилган ушбу шартда эркаклар жамоамиздан кичик сержант Содиқ Дилмуродовнинг «Клиф» ҳамда кичик сержант

Зухриддин Қўшоқовнинг «Бест» лақабли хизмат итлари тенгсиз натижаларни қайд этди.

– Мусобақанинг дастлабки шариғидаёқ содиқ дўстларимиз ўзининг қанчалик эпчил ва чапдастлигини халқаро майдонда намоиш этди,

– дейди кичик сержант Содиқ Дилмуродов. – Дастлабки натижаларимиз қувонарли ва энди рекордларни янгиламоқчимиз.

Жамоаларимизга омад тиланган ҳолда мусобақанинг навбатдаги шартлари ва қизғин жараёнлар билан газетамизнинг навбатдаги сонларида таништириб борамиз.

**Лейтенант
Дилшод РЎЗИҚУЛОВ,
«Vatanparvar»**

ДУНЁ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ КУЧ-ҚУДРАТИ, ҲАРБИЙ САЛОҲИЯТИНИ ЯҚҚОЛ КЎРСАТИБ БЕРУВЧИ «АрМИ – 2022» VIII ХАЛҚАРО АРМИЯ ЎЙИНЛАРИ ЎЗИНИНГ ҚИЗҒИН ПАЛЛАСИГА КИРМОҚДА. МАМЛАКАТИМИЗ ИЛК МАРОТАБА МАЗКУР ЎЙИНЛАРНИНГ 5 ТА ЙЎНАЛИШИГА МЕЗБОНЛИК ҚИЛАДИ.

МАҲОРАТ

Жанговар вазиятларда тўғри ва аниқ ҳаракатланиш кўникмасини оширадиган, ҳарбий хизматчиларнинг ҳайдовчилик маҳоратини синовдан ўтказадиган VIII Халқаро армия ўйинлари доирасидаги «Йўл патрули» мусобақасига мамлакатимиз иккинчи маротаба мезбонлик қилмоқда. Ўтган йили мазкур йўналишдаги беллашув Қатар давлатининг пойтахти Доҳа шаҳрида ўтказилган ва ўшанда юртимиз вакиллари умумжамоа ҳисобида учинчи ўринни қўлга киритишганди.

Бу йилги «Йўл патрули» мусобақасида иштирок этиш истагини билдирган иштирокчи давлатлар ҳарбийлари беллашувдан олдин Қўқон шаҳрига етиб келди ва турнирга қизғин тайёргарлик жараёнларини олиб борди. 14 август кuni эса мазкур мусобақага қуръа ташлаш маросими ўтказилди. Қуръа натижасига кўра, Россия Федерацияси жамоаси биринчи, Эрон Ислмо Республикаси иккинчи, Ўзбекистон жамоаси учинчи ҳамда Беларусъ жамоаси тўртинчи бўлиб шартларни бажарадиган бўлди.

Мусобақанинг очилиш маросими аввалида Қўқон шаҳридаги ҳарбий қисмда оммавий ахборот воситалари ходимлари учун мазкур мусобақанинг ўтказилиш тартиби ва босқичлари тўғрисида кенг жамоатчиликка ахборот бериш мақсадида матбуот анжумани ўтказилди.

Республиканинг турли нашрларидан йиғилган ОАВ ходимлари Халқаро армия ўйинларининг ўтказилиши бўйича ўзларини қизиқтирган саволларга спикерлардан тўлиқ маълумотлар олди. Пресс-тур иштирокчилари мусобақага

БЕЛЛАШУВЛАРДА САЙҚАЛЛАНАДИ

тайёргарлик жараёни, дала-ўқув майдонида яратилган шароитлар билан яқиндан танишди. Мусобақага ташриф буюрган меҳмонлар республикамизнинг ҳар бир вилоятига хос миллий маданият, урф-одат, анъана ва қадриятларни ўз ичига олган декорациялар, хунармандчилик буюмлари, миллий созлар ва либослардан иборат махсус ҳудудларни томоша қилди.

Шу йилнинг 17 август куни хунармандлар шаҳри бўлмиш Қўқонда мусобақанинг тантанали очилиш маросими ўтказилди. Унда мудофаа вазирининг қуролланиш ва қуроллантириш бўйича ўринбосари полковник Алишер Норбоев, Россия Федерацияси мудофаа вазирининг ўринбосари Тимур Вадимович Иванов, иштирокчи давлатлар масъуллари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, Мудофаа вазирлиги ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзолари, фахрийлар, ёшлар, журналист ва блогерлар иштирок этди.

Тадбир давомида сўзга чиққан давлат ва жамоат ташкилоти вакиллари иштирокчиларни самимий табриклаб, барча қатнашчиларга омад тилади.

Сўнгра маросим қатнашчиларига мусобақа бош ҳаками полковник Зафар Базарбаев таништирилди. Саф майдонига бирин-кетин «Йўл патрули» мусобақасида иштирок этувчи давлатлар жамоалари кириб келди. Шундан сўнг ҳарбий автомобиль назоратига тегишли автоуловларнинг сиреналар узра майдонга кириб келиши билан тадбирнинг бадиий қисми бошланиб кетди.

Ниҳоят, мусобақаларга старт берилди. Қуръа натижаларига кўра, мусобақа босқичининг дастлабки шартини Россия ҳарбийларидан иборат жамоа бошлаб берди. Мазкур шарт «Контравария тайёргарлиги элементларини бажарган ҳолда экстремал ҳайдаш» деб номланади. Юртимиз вакиллари ушбу шартни учинчи бўлиб бажаришга киришди. Шарт давомида иштирокчилар асфальтланган майдонда контравария тайёргарлиги элементларини бажарган ҳолда экстремал ҳайдашни амалга оширадilar. Яъни жамоа аъзолари конуслар билан жиҳозланган текис майдонда «Илон изи», «Полицияча бурилиш» ва шу каби элементларни бажарган ҳолда белгиланган финиш чизиғини босиб ўтиши даркор. Ушбу шартда юртимиз шарафини III даражали сержант Сиддиқ Аъзамов, капитан Аббос Амиров, III даражали сержант Фарҳод Мусаев ҳимоя қилди.

Куннинг иккинчи ярмида мусобақанинг навбатдаги босқичи бўлиб ўтди. Шартни дастлаб Эрон Ислом Республикаси бошлаб берди. Ушбу шарт «Техник танаффус» деб номланиб, унда ҳар бир жамоадан икки нафар иштирокчи қатнашади. Шарт давомида иштирокчилар енгил автомобилнинг орқа чап ғилдирагини алмаштиришади ва шу вақтда уларнинг ҳамжиҳатлик билан бир хил ҳаракат қилаётганликлари текшириб борилади. Мазкур шартда юртимиз шарафини капитан Жамолитдин Эгамбердиев ҳамда кичик сержант Музаффар Тўлабоев тандеми ҳимоя қилиб, 1 дақиқаю 15 сония натижа билан яққол пешқадамга айланди. Ушбу босқичда Россия Федерацияси номидан прапоршик Сергей Молчанов ҳамда прапоршик Андрей Зайцев иштирок этиб, 1 дақиқаю 47 сония натижа билан энг яқин таъқибчимизга айланди. Ҳозирда икки шарт якуни бўйича юртимиз вакиллари олдинда. Мусобақа жараёнлари давом этмоқда.

Шерзод ЭГАМБЕРДИЕВ,
«Vatanparvar»

"ArMI – 2022"

ДУНЁ АРМИЯЛАРИНИНГ КУЧ-ҚУДРАТИ ВА ЖАНГОВАР ШАЙЛИГИ, ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИНГ САЛОҲИЯТИЮ КАСБИЙ ТАЙЁРГАРЛИГИНИ АМАЛДА НАМОЁН ЭТАДИГАН VIII ХАЛҚАРО АРМИЯ ҲАМ СТАРТ ОЛДИ. ЖОРИЙ ЙИЛНИНГ 15 АВГУСТИДАН 27 АВГУСТИГА ҚАДАР 12 ТА ДАВЛАТ ҲУДУДИДА ЎТКАЗИЛАЁТГАН МАЗКУР НУФУЗЛИ МУСОБАҚАЛАРДА 37 МАМЛАКАТДАН 257 ТА ЖАМОА ҒОЛИБЛИК УЧУН МАЙДОНГА ЧИҚҚАН.

КУЧИМИЗНИ КЎРСАТИШ

Хусусан, бу йил мамлакатимиз мусобақаларнинг 5 та йўналишига мезбонлик қилмоқда. Жиззахдаги «Фориш» полигонда «Дала ошхонаси» ва «Қуролсоз уста» мусобақалари, Самарқанддаги «Сазаган» полигонда «Хавфсиз муҳит», Шарқий ҳарбий округда «Йўл патрули» ва Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик билим юртида «Содиқ дўст» мусобақаси ўтказилмоқда.

Мудофаа вазирлиги ҳарбий хизматчиларидан иборат вакилларимиз бу йилги мусобақаларнинг 20 йўналишида иштирок этмоқда. Шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги жамоалари Россия Федерацияси ҳудудида ўтказиладиган «Эльбрус ҳалқаси», «Автозирхли танк-техника устаси», «Қўшинлар разведкаси аълочиси», «Танк биатлони», «Ҳарбий-тиббий эстафета», «Ҳарбий ралли», «Муҳандис формуласи» мусобақаларида, Мўғулистонда «Отлиқ марафон», Беларусь Республикасида «Ишончли қабул» ва «Қутб юлдузи», Қозоғистонда «Армия тактик

ўқчиси» ва «Меридиан», Венесуэлада «Мерганлик марраси», Жазoirда «Десант взводи» ҳамда Эронда «Профессионал мерган» йўналишларида баҳс олиб бормоқда.

«ТАНК БИАТЛОНИ»

«Алабино» полигонда бўлиб ўтаётган Халқаро армия ўйинларининг «Танк биатлони» мусобақаси борган сари кизғин тус олмоқда.

16 август куни вакилларимиз ҳаракатланаётган биринчи дивизионнинг иккинчи экипажи ҳам ўз маҳоратларини синовдан ўтказди.

Москва вилоятида жойлашган «Алабино» полигонда старт олган «Танк биатлони» мусобақасининг биринчи дивизиони яққалик пойга шартида Ўзбекистон танкчилари Вьетнам, Венесуэла ва Қозоғистон жамоалари билан беллашди. Мазкур босқичда ҳам Т-72Б3 танкини моҳирлик билан бошқариш, тўсиқлардан беталафот ўтиш, белги-ланган нишонларни яқсон қилиш ва имкон қадар қисқа муддатда финиш чизиғига етиб келиш вазифаси юклатилди. Бу гал юртимиз шарафини танк командири капитан Шавкат Мамадиёров, мўлжалга олувчи катта лейтенант Фаррух Мирсаликов ва

механик-ҳайдовчи кичик сержант Шаҳзод Дўстмуродов учлигидаги экипажимиз ҳимоя қилди.

Шундай қилиб, бугунги баҳс якуний натижаларига кўра, маррага вьетнамлик танкчилар экипажи 32 дақиқаю 21 сонияда, Венесуэла жамоаси 40 дақиқаю 15 сонияда, қозоғистонликлар 26 дақиқаю 35 сонияда етиб келган бўлса, ўзбекистонлик танкчилар 27 дақиқаю 23 сонияда финиш чизиғини босиб ўтди.

«ЭЛЬБРУС ҲАЛҚАСИ»

Халқаро армия ўйинларининг «Эльбрус ҳалқаси» мусобақаси бу йил ҳам Россия Федерацияси Кабардино-Балқария Республикасининг Терскол шаҳрида бўлиб ўтмоқда. Ҳарбий хизматчиларнинг тоғ тайёргарлиги бўйича маҳоратини синовдан ўтказадиган мазкур йўналиш мусобақаси ўзининг бир қатор мураккабликлари билан алоҳида ажралиб туради. Хавфли ва экстремал вазиятларда тўғри қарор қабул қилиш, ироданинг мустаҳкамлиги, кучли сабр-бардош ва ўзига бўлган ишонч мусобақада катта аҳамият касб этади.

«Эльбрус ҳалқаси» йўналишида иштирок этаётган юртимиз вакилла-

ри ҳам илк шартни аъло даражада уддалаб, гуруҳда биринчи ўринда бормоқда.

Маълумот ўрнида айтиб ўтиш керакки, ўзбекистонлик ҳарбий хизматчилар ўтган йили «Эльбрус ҳалқаси» мусобақасида мезбон давлатдан кейин фахрли 2-ўринни қўлга киритган эди.

«ОТЛИҚ МАРАФОН»

Мўғулистоннинг Улан-Батор шаҳрида ўтказиладиган «Отлиқ марафон» йўналишининг ҳам очилиш маросими бўлиб ўтди.

Ўтган йилги баҳсларда муносиб иштирок этиб, фахрли 2-ўринни қўлга киритган йигитларимиз бу йил ҳам юқори маррани кўзлаган. Манзилга вақтида етиб борган жамоамиз вакиллари ўзларига бириктирилган қурол ва отларни қабул қилиб, мусобақаларда иштирок этмоқда.

«МЕРИДИАН»

Қозоғистонда бўлиб ўтаётган «Меридиан» мусобақасининг биринчи «Отиш марраси» илк босқич шартларини 56,81 сонияда бажариб, вакилларимиз гуруҳда пешқадамликни қўлга олди. Ўзбекистонлик

ФУРСАТИ ЕТДИ

ҳарбий топографларнинг ушбу мусобақада биринчи бор иштирок этаётганини инobatга олсак, мазкур шартда қайд этилган кўрсаткични уларнинг дебют ютуғи сифатида баҳолаш мумкин.

Ўзбек йигитлари шартга кўра, 20, 50, 100 метрга ўрнатилган олти та нишонни 12 та ўқ билан йўқ қилиш борасида энг тезкор вақт кўрсаткичига эришди. Ҳарбийларимиз жами 1 000 балл тўплаган ҳолда Россия Федерацияси, Хитой ва Беларусь Республикаси каби бошқа давлатлар жамоаларини ортда қолдириб, рекорд натижани қайд этди.

«ДЕСАНТ ВЗВОДИ»

Жазоирда «АрМИ – 2022» Халқаро армия ўйинлари доирасида ўтказилаётган «Десант взводи» мусобақасининг навбатдаги босқичи якунига етди. Ўзбекистон жамоаси мазкур босқични муваффақиятли бошлади. Мазкур босқич доирасида жан-

говар техникалар ёрдамида якка тартибда экипаж билан турли хил тўсиқлардан ўтиб, белгиланган нишонларни йўқ қилиш шартини бажарди. Ўзбекистон, Жазоир, Беларусь, Хитой ва Венесуэла давлатлари жамоалари иштирокидаги баҳслар мурасасиз кечди. Мусобақанинг иккинчи босқичи якунига кўра, Ўзбекистон ва мезбон давлат вакиллари пешқадамлик қилмоқда. Ундан кейинги ўринларни ҳозирча Хитой, Беларусь ҳамда Венесуэла жамоалари эгаллади.

«ПРОФЕССИОНАЛ МЕРГАН»

Эроннинг Язд вилоятида жойлашган ҳарбий ўқув маркази базасида ўтказилаётган «Профессионал мерган» мусобақаси иштирокчилари қабул қилиб олинган қуролларни кўздан кечириш ва уларнинг оптик мўлжаллагичларини созлаш билан шуғулланмоқда.

Қуроллар мусобақа давомида узлуксиз ишлаши учун тайёрланяпти. Мерганлар, шунингдек, қурол билан амалий машқларни ҳам бошлаб юборган.

Мусобақанинг биринчи босқичи учун қуръа ташланди. «Профессионал мерган» мусобақасида Россия, Беларусь, Озарбайжон, Хитой, Ўзбекистон, Зимбабве ҳамда Эрон жамоалари иштирок этмоқда.

«ҚУТБ ЮЛДУЗИ»

«Қутб юлдузи» халқаро мусобақасининг иккинчи кунинда Россия, Беларусь, Эрон, Судан, Венесуэла ва Ўзбекистон ҳарбий хизматчилари гранатомётдан ўт очиш маҳоратлари бўйича беллашди.

Десантчилар танкка қарши «РПГ-7В» гранатомёти ёрдамида нишонни, шунингдек, «АКС-74» автомати ҳамда «Макаров» пистолетидан шартли душманни яқсон этди.

Бундан олдин мусобақа иштирок-

чилари «Штурм», «Пистирма» ва «Снайпер» шартларини бажарган эди.

«Эвакуация» машқида эса ҳарбий хизматчилар ярадор (манекен)ни қидириб топиб, пана жойга олиб ўтиши керак. Буни удалаш эса осон эмас: манекен оғир. 80 килограммга тенг «одам»ни шартга кўра судраш мумкин эмас, фақат кўтариб юриш керак. Ўзбекистон жамоаси қолган жамоалар қаторида вазифаларни муваффақиятли удаламоқда.

Р.С. Қизғин ва мурасасиз жараёнлар ҳақида газетамизнинг кейинги сонларида фикр юритамиз ва жамоамизга омад тилаб қоламиз.

**Лейтенант
Ислоҳжон ҚҶЧҚОРОВ**
(Россия Федерацияси
Москва вилояти)

Ko'hna tarix

МУСТАҚИЛЛИККА ЭРИШГАНИМИЗДАН СЎНГ ЎЗ ТАРИХИМИЗНИ ҚАЙТАДАН ТИКЛАШ, БУЮК АЛЛОМАЛАРИМИЗ, МУТАФАККИРЛАРИМИЗ ВА САРКАРДАЛАРИМИЗ ҲАҚИДАГИ МАЪЛУМОТЛАРНИ АСЛ ҲОЛИЧА ЕТКАЗИШ ИМКОНИ ПАЙДО БЎЛДИ. ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ АНА ШУНДАЙ ЖАСУР ВА ВАТАНПАРВАР СИЙМОЛАРДАН БИРИ ЭДИ.

ЖАСОРАТ ВА МАРДЛИК ТИМСОЛИ

Жалал-ид-Диния ва-д-Дин Абу-л-Музаффар Манкбурни ибн Муҳаммад – Ануштегинийларнинг охирги Хоразмшоҳи бўлиб, 1199 йил Хоразмда туғилган. Отаси Алоуддин Муҳаммад ва онаси туркман Ойчечакнинг тўнғич ўғли бўлган. «Манкбурни» – юзида холи бор деган маънони англатади.

Жалололдин ёшлигида буюк аллома Нажмиддин Кубро ҳазратларидан таълим олган, адабиёт ва санъатни севган, шеърлар ҳам ёзган.

Тарихий манбалардан султоннинг халқпарвар, адолатпеша, бағрикенг ва кечиримли бўлганини кўрсатувчи мисоллар бисёр. Жумладан, Жалололдин Табриз ва унинг атрофи аҳолиси қийин аҳволда қолганини кўриб, халқни «уч йиллик хирождан озод этди», халқни дон билан таъминлашга бир неча бор фармонлар чиқарган.

Султон Жалололдин яхши хизмат қилганларга меҳрибонлик кўрсатар, уларга берган ваъдасининг устидан чиқар эди. Айни чоғда хиёнат ва сотқинлик кўчасига кирган, қасамини бузган амалдорларни, ким бўлишидан қатъи назар, аёвсиз жазолаган. Насавий асарига бунга ҳам мисоллар бисёр.

Насавийнинг гувоҳлик беришича, вақтининг ниҳоятда тифизлигига қарамай, у олим уфузало билан учрашишга имкон топган. Жалололдин бир рамазон ойида Табризда «ўттизта уламони номма-ном танлаб, ваъз ўқишга тайинлади. Улардан ҳар бири бир кундан ваъз ўқирди, бу пайтда султон минбар яқинидаги тахтида ўтирарди. У ваъз ўқиш асносида ҳақиқатни айтганларга миннатдорлик билдирар, аксинча, ўзини ҳаддан ошиқ мактаб, ҳақиқатни хаспўшлайдиганларга танбеҳ берарди. Садриддин ал-Аълавий ал-Мароғий султон мақтовига сазовор бўлганлардан бири эди», деб ёзади Насавий.

Аммо Султон Жалололдин ануштегинийлар давлатининг сўнги вакили, ватанпарвар саркарда, мўғулларга қарши толмас курашчи оғир бир пайтда тарих сахнасида пайдо бўлди ва мард, жасур жангчи, олижаноб ҳукмдор, илм-фан ҳомийси сифатида гавдаланди. Шаҳобиддин ан-Насавийнинг маълумотига кўра, бу султон шоҳлар ичида энг шўрпешона, оғир тақдирли, султонлик кўрмаган, мўғулларга қарши курашга умрини, оиласини бағишлаган инсондир дейилган.

Жалололдин Мангуберди ҳарбий муҳитда улғаяди ва жанг санъатини эрта, пухта эгаллайди.

Насавийнинг ёзишича, Жалололдин саркардалиқ қобилиятини жуда эрта

намоён қилган. Кушлухонни мағлуб этган, Жўчихон бошлиқ мўғул қўшини билан султон Алоуддин Муҳаммад лашкарлари ўртасида бўлиб ўтган илк жангда Хоразм қўшини омон қолди ва душмандан «қасос ўчи олинди». Жувайний ва Рашидиддиннинг ёзишича, бу жангда ўнг қанотга Жалололдин қўмондонлик қилган. Жанг 1216 йилда бўлиб ўтгани эътиборга олинса, Жалололдин 17-18 ёшидаёқ ўзини истеъдодли ва жасоратли саркарда сифатида намоён этгани маълум бўлади. Жалололдиннинг сиёсат майдонидаги фаолияти даври эса унинг 20–33 ёшларига тўғри келади.

Жалололдин Мангубердининг ҳарбий саркардалиқ даҳоси қуйидагиларда намоён бўлди:

– мард, жасур жангчи, қобилиятли лашкарбоши бўлган;

– шердек наъра тортиб, барча жангларда карнай-сурнай садоари остида байроқ ҳилпиратиб жангга кирган;

– ўлжага ташланган шердек шиддат билан жангга кирар эди;

– мўғуллар Жалололдинга «арра, болта» деб ном берган эдиларки, у икки кўлида болтадан эпчиллик билан фойдаланиб, душманни осон қириб ташлар эди;

– арқон орқали душманни осон илинтирар, бу машқларни барча аскарлари ҳам яхши эгаллаган эди;

– душманнинг номдор, кучли полвонлари билан яккама-якка жанг қилиб, осон ва тез ғалабага эриша оларди. Тарихий манбаларга кўра, гуржилар билан бўлган бир жанг олдидан икки кўшин кўз ўнгида Жалололдин жўссасининг бир мунча кичиклигига қарамай, яккама-якка олишувда девқомат бир гуржи паҳлавонини, сўнг унинг уч ўғлини, кейин яна бир душман аскарини ўлдиради;

– таҳликали вазият туғилган ҳолларда кўққисдан шиддат билан душман устига бостириб боришда шижоатли бўлган;

– душманга кутилмаган пайтда яшин тезлигида зарба берган;

– душман иттифоқчилари билан қўшилиб улгурмасдан олдин, уларни алоҳида тор-мор келтирган;

– қатор тенгсиз жангларда ҳарбий саркардалиқ даҳосини намоён эта олган, у учун 700 тага қарши 300 та қўшин билан ғалаба қозониш осон бўлган;

– душманларга нисбатан ўта шафқатсизликни намоён этарди;

– ўз жангчиларини моддий ва маънавий руҳлантира оларди;

– оғир, энг мураккаб шароитларда ҳам қатъий тура олувчи, энг қийин

синовлардан ҳам сира қўрқмайдиган бетакрор фазилат эгаси эди.

Жалололдин Ғазна (ҳозирги Афғонистон) унинг қарамоғига берилишига қарамай, отаси фитналардан хавфсизрагани учун ўғлини ўзининг олдида Гурганжда сақлайди. Ёш Жалололдин исёнларни бостиришга, чегараларда тинчликни сақлашга масъул қилиб қўйилган.

Чингизхон бошчилигидаги мўғуллар Хоразм давлати чегараларидан ўтганидан кейин дастлаб Утторга йўл олиб, 1219 йил сентябрида Утторни қамал қилдилар. Шаҳарни Ғайрихон Иналхон 60 минг кишилиқ аскар билан мудофаа қиларди.

Муҳаммад Хоразмшоҳ мўғулларнинг жанг майдонидаги маҳорати ва қайтмаслигини кўргандан кейин қалбига қўрқув тушганда, Жалололдин отасига мардлик қандай бўлиши кераклигини сўзлар билан ифода қилганди. Ушанда у отасига: «Сиз кўшинга буйруқ беринг-да, ўзингиз бир четда бизнинг ғалаба қозонишимизни кутинг!» деган журъатли таклифни билдирган эди.

1220 йил охирида у сафдоши Темур Малик ва 300 отлик билан Гурганжни ташлаб, Нисо тарафига йўл олганди. Бу шаҳар яқинида уларни 700 отлик мўғул кутиб турган мўғулларнинг деярли ҳаммасини қириб ташлашди, бир неча кишигина қочиб қутулди. Нисо шаҳри яқинидаги жанг – Жалололдиннинг мўғуллар устидан эришган биринчи ғалабаси эди.

Сўнг Жалололдин лашкар тўплаш мақсадида 1221 йил февралда турли томонларга чопар юбориб, лашкар ва аслаҳа тўплаб, Ғазна тарафга йўл олди. Қандаҳор яқинида отасининг амакивачаси Аминалмулк 10 минг кишилиқ турк аскарлари билан унга қўшилди ва Қандаҳор ҳимояси учун жангда қамал этиш билан машғул бўлган мўғулларга ҳужум қилдилар. Шиддатли жанг уч кун давом этди. Мўғуллар енгилди, яксон қилинди.

Чингизхон ғазабланиб, Ғазнага кетаётган Жалололдинни таъқиб қилишни буюрди. 1221 йил бошида ҳар бирида 30 минг кишилиқ қўшин билан Сайфуддин Иғроқ бошчилигида халаж қўшинлари, Балх ҳокими Аъзам Малик, Музаффар Малик бошчилигида афғон кўнгилчилари, ал-Ҳасан бошчилигида қарлуқ қўшинлари келиб, Ғазнада Жалололдинга қўшилдилар. Жалололдиннинг қўл остида 60 минг аскар, Аминалмулкда 40 минг аскар бор эди. Жалололдин бу улкан лашкарини Ғазнадан олиб чиқиб, шу йили Валиён қалъасини қамал этаётган

мўғул лашкарбошилари Текечук ва Мўғулга ҳужум қилди. Уч кунлик шиддатли жангда мингдан ортиқ мўғул ўлдирилди. Қолганлари Панж дарёсига ўзини ташлаб қочдилар.

Шу пайт моҳир саркарда Шихи Қутуху Нўён бошчилигидаги 45 минглик мўғул лашкари етиб келди. 1221 йил 4 майда (ҳозирги Афғонистон шарқи) Панжшер вилояти яқинида Кобул дарёси бўйидаги Ғазна шаҳри яқинидаги Парвон даштида икки кунлик шиддатли жангдан сўнг мўғуллар тор-мор келтирилди, бу ғалабалар ичида энг ажойиб эди. Бунда Жалололдиннинг қўшини 60–70 мингга етган. Бу жанг мўғулларнинг «енгилмаслиги» афсонасини йўққа чиқарган.

Шармандали мағлубиятидан сўнг Чингизхоннинг ўзи Жалололдиннинг жазосини бермоқчи бўлди ва улкан лашкари билан у томон йўл олди. Чингизхоннинг Султонни тутиш учун юборган илғор қисмига Гардиз яқинида Жалололдин кўққисдан ҳужум қилди, уни енгиб, йўлида давом этди.

1221 йил 25 ноябрда Чингизхон Синд (Ҳинд) дарёси соҳилида Жалололдинга қарши барча кучларни йиғиб ташлади. Бу ерда тарихдаги энг шиддатли уч кунлик жанг рўй берди. Чингизхон Хоразмшоҳга ўқ узмасликни, уни тириклайин тутиб келишни буюрди. Мўғуллар буйруққа бўйсуниб, ўралганлар атрофидаги халқани қирғоққа қараб торайтириб бордилар. Жангнинг учинчи кунини Жалололдин атрофидаги аскарларнинг талай қисми қирилиб бўлган эди. Ниҳоят, у асир тушиши аниқлигини англагач, оиласи ва ҳарамини сувга чўктиришни буюриб, ўзини оти билан бирга сувга ташлаб, нариги қирғоққа сузиб ўтди (ҳозирги кунда дарёнинг бир томони от сакраш, нариги томони эса чўли Жалолий деб номланади).

1227 йили сентябрда Исфаҳондан 30 чақирим шарқдаги Синд кишлоғида мўғулларнинг лашкарбоши Тайнал Нўён қўшинини енгади. Тайнал нўён Жалололдинга «Замонасининг ҳақиқий баҳодири ва ўз тенгқурларининг сарвари экан», деган юқори баҳони берган.

Жалололдин қўшинига якуний зарбани Чармағон бошчилигидаги мўғулларнинг Угедей лашкари етказди. Жалололдин оғир жароҳатланиди, сўнгра у Курдистон тоғларига яширинишга ҳаракат қилади ва ўша ерда фожиаи ўлдирилади.

Бироқ пировардида ислом давлатлари ҳукмдорларининг калтабинлиги, ички зиддиятлар, амалдорларининг сотқинлиги оқибатида Жалололдин мўғулларга дош бера олмади.

Жалололдиннинг ҳалокати мўғуллар томонидан бир қанча давлатларнинг қуллик гирдобига тушишига сабаб бўлди, у мўғулларга қарши курашда мусулмон халқининг таянчи бўлган эди. Таъкидлаш жоиз, унинг давлати мусулмон ҳукмдорлари ўртасидаги ички зиддиятлар туфайли завол топди. Унинг бемаҳал ҳалокати туфайли эса ислом дунёси бошига мўғул босқинчиларининг янги кулфатлари ёғилди.

Шуларни ҳисобга олиб, Жалололдин Мангубердининг мўғулларни бутунлай енгиб, Хоразмшоҳлар давлатини тиклай билмаганлигини, унинг яшаган даври мураккаблигини, шу даврдаги сиёсий ва ижтимоий вазиятни илмий жиҳатдан кенг ва чуқур таҳлил қилиш орқали, ҳолисона хулоса чиқариш асосидагина баҳо бериш лозим.

**Азада РАҲМАТУЛЛАЕВА,
Сойибжон ХОЛИҚОВ,
Қуроли Кучлар Ҳарбий
мерос ва замонавий
тадқиқотлар институти
илмий ходимлари**

Mulohaza

Hozirgi kunda dunyoda shiddat bilan o'zgarib borayotgan tahlikali vaziyat, Yer yuzida urush va qurolli mojarolarning ko'payib borishi, globallasuv, geosiyosiy qarama-qarshiliklar davom etayotgan va xalqaro munosabatlarning butun tizimi o'zgarib borayotgan sharoitlarda xalqaro hamda mintaqaviy xavfsizlikka nisbatan noan'anaviy xavf va tahdidlar ko'lami tobora kengayib bormoqda. Buning oqibatida jahondagi harbiy-siyosiy vaziyat murakkablashib, tanglik o'choqlarining global miqyosda keskinlashuviga hamda yangilari paydo bo'lishiga olib kelmoqda.

GLOBAL TAHDIDLAR SHAROITIDA

Ushbu salbiy tendensiyalar barcha davlatlardan mudofaa qobiliyatini yuksaltirish, Qurolli Kuchlarning jangovar shayligi va imkoniyatlarini yanada oshirish, harbiy xavfsizlikni ta'minlash yo'lida har qanday vazifani bajarishga tayyor turishni talab etmoqda.

Shu bilan birga zamonaviy qurolli mojarolarning o'ziga xosligi quyidagilarda namoyon bo'lmoqda:

xalqaro jamoatchilik fikrini shakllantirish uchun oldindan axborot-psixologik ta'sir ko'rsatish;

harbiy kuch bilan bir qatorda noharbiy tusdagi (siyosiy, iqtisodiy, axborot-psixologik va boshqa) chora-tadbirlardan faol foydalanish; maxsus operatsiya kuchlarining, noqonuniy qurolli tuzilmalarning, xususiy harbiy kompaniyalar va boshqa yollanma shaxslarning kurash olib borishning qo'poruvchilik hamda terrorchilik usullaridan foydalanib, harbiy mojarolarda faol ishtirok etishi;

mahalliy aholining harbiy mojarolarga keng jalb etilishi va o'ta zaifligi;

vayron qilinishi keng ko'lami favqulodda vaziyatlarni, shu jumladan transchegaraviy favqulodda vaziyatlarni keltirib chiqarishi mumkin bo'lgan muhim davlat infratuzilmasi obyektlariga aniq yo'naltirilgan holda zarba berish (faoliyat ko'rsatishini buzish);

harbiy mojarolarning tez orada bir shakldan boshqa shaklga o'zgarishi ehtimolining yuqoriligi.

Ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasining "Mudofaa doktrinasiga o'g'risida"gi qonuni davlatimizning harbiy-siyosiy masalalar bo'yicha qat'iy pozitsiyasini ifoda etadi.

Mudofaa doktrinasiga muvofiq O'zbekiston Respublikasi harbiy xavfsizlikni ta'minlashga bo'lgan o'z huquqini amalga oshirar ekan, o'z Qurolli Kuchlarini:

harbiy tajovuzni daf etish;
harbiy sohadagi milliy xavfsizlikka tahdid soluvchi ekstremizm, terrorizm va boshqa g'ayriqonuniy holatlarga qarshi kurashish;
favqulodda vaziyatlarning oqibatlarini bartaraf etish;

xavfsizlik va huquq-tartibotni ta'minlashda huquqni muhofaza qiluvchi organlarga ko'maklashish maqsadida qo'llashi mumkin.

Shu bilan birga bugungi kundagi avj olayotgan urbanizatsiya jarayoni, ya'ni shaharlarda yashovchi aholi sonining keskin ko'payishi (dunyo aholisining 60 foizidan ortig'i), migratsiya, pandemiya, tabiiy va texnogen ofatlar, narkotrafik va transchegaraviy jinoyatchilik, kiberxavfsizlik, jamoat tartibining buzilishi (noqonuniy miting va ommaviy chiqishlar), tashqaridan turib mojarolarni boshqarish, "rangli inqiloblar" uyushtirish va shu kabi favqulodda vaziyatlar hamda noan'anaviy xavf-xatarlarni kelib chiqishi Qurolli Kuchlardan noan'anaviy vazifalarni bajarishga operativ ravishda moslashishini talab etmoqda.

So'nggi yillarda dunyo miqyosida yuz bergan COVID-19 pandemiyasi, jahonning bir necha davlatlarida, ayniqsa, katta shaharlarda yuzaga kelgan jamoat tartibsizliklari, rangli inqilob ko'rinishidagi ommaviy norozichiliklar, axborot xurujlarining faollashuvi, huquq-tartibotning buzilishi harbiy bo'linmalardan, harbiy xizmatchilardan yangi, noan'anaviy vazifalarga tayyorgarlik ko'rishni talab etmoqda. Ushbu sharoitlarda bo'linmalarni mohirona boshqarish yanada murakkablik kasb etadi.

Jumladan, komandirlar va shaxsiy tarkibga omma psixologiyasini chuqur o'rganish, qurol-yarog'ni qo'llashning huquqiy asoslarini chuqur bilish, noletal (halok qilmaydigan) qurol-yaroqlar, maxsus texnika va shaxsiy himoya vositalarni samarali qo'llash asoslarini bilish, ayniqsa, ommaviy tartibsizliklarni oldini olishning yangi taktik usullarini chuqur o'zlashtirish, omma hamda ommaviy axborot vositalari vakillari bilan mulqot olib borish san'atini o'rganish, aholini mojaro zonasidan evakuatsiya qilish, ularga oziq-ovqat va boshqa resurslarni bo'lib-tarqatish, shahardagi mojarolar sharoitida Davlat chegaralarini himoya qilishni kuchaytirish, harbiy qism va

muassasalar, strategik obyektlarni qo'riqlash, axborot xurujlariga qarshi kurashish, karantin va favqulodda vaziyat rejimini ta'minlash kabi yangi vazifalar yuklatilmoqda.

Rivojlangan xorijiy davlatlar, ya'ni AQSh, Germaniya, Fransiya, Turkiya, Hindiston Qurolli Kuchlarini yuqorida sanab o'tilgan noan'anaviy vazifalarga tayyorgarligini ta'minlash maqsadida maxsus treninglar va o'quvlar tashkil etilmoqda.

Xulosa o'rnida ta'kidlash joizki, global noan'anaviy tahdidlar sharoitida Qurolli Kuchlarning roli va vazifalarining transformatsiyasi yuz bermoqda. Armiyaning mamlakatlar suvereniteti, sarhadlar daxlsizligi, xalqning osoyishtaligi, xavf va xatarlarga qarshi kurashishini ta'minlash kabi an'anaviy vazifalarni bajarish bilan birga oldindan ko'rib bo'lmas noan'anaviy funksiyalarni bajarishga doimo tayyor turishi zarurligini shu davrning o'zi ko'rsatmoqda.

Polkovnik Azizjon TOIROV,
Qurolli Kuchlar Harbiy meros va zamonaviy tadqiqotlar instituti markaz boshlig'i

Sana

TA'MINOT MUTAXASSISLARI

Mudofaa vazirligi Markaziy moddiy-texnik ta'minot bazasida Front orti ta'minoti mutaxassislari kuni munosabati bilan tantanalii tadbir o'tkazildi.

Bayramona tadbirida qo'shinlarning moddiy-texnik ta'minoti tizimida fidokorona xizmat qilayotgan bir guruh soha mutaxassislari qimmatbaho va esdalik sovg'alar bilan rag'batlantirildi.

– Mudofaa vazirining 2015-yil 2-maydagi buyrug'iga asosan, har yili avgust oyining

ikkinchi yakshanbasi Front orti ta'minoti mutaxassislari kuni sifatida nishonlanadi, – deydi podpolkovnik Rahmatulla O'sarov. – Qo'shinlarning moddiy-texnik ta'minotga bo'lgan ehtiyojini o'z vaqtida va sifatli qanoatlantirish, yurtimizda sodir bo'lgan texnogen halokatlarining oqibatini

SHARAFLANDI

bartaraf etish, Xalqaro armiya o'yinlarida qatnashayotgan shaxsiy tarkibni zarur vositalar bilan ta'minlash yo'lida qilinayotgan ishlar bu tarmoqni muhim bo'g'in sifatida e'tirof etishga arziydi. Front orti ta'minoti shaxsiy tarkibining ko'p yillik tajribasidan kelib chiqib, o'z ustimizda ishlashimiz, har qanday vaziyatda mustahkam irodani ko'rsatgan holda xizmat vazifalarimizni a'lo darajada bajarishimiz lozim.

Kunning ikkinchi yarmida harbiy xizmatchilar o'rtasida osh musobaqasi o'tkazildi. O'zbek milliy oshxonasining

shoh taomi bo'lmish palovxonto'rani eng maromida tayyorlab, dasturxonga tortiq qilgan yurt posbonlari hakamlar hay'atining baholariga ko'ra rag'batlantirildi. Jamoada ahillik va sog'lom muhitni yanada mustahkamlashga qaratilgan musobaqa so'ngida Qurolli Kuchlar Markaziy ashula va raqs ansamblining konsert dasturi soha mutaxassislari yana bir bayram tuhfasi bo'ldi.

Leytenant Dilshod RO'ZIQULOV,
«Vatanparvar»

Muallif suratiga olgan

Qaror va ijro

ЙЎЛЛАРДА ХАВФСИЗЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ МУҲИМ ВАЗИФА(МИ?)

Мамлакатимизда сўнгги йилларда, барча соҳаларда бўлгани каби, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш тизимини такомиллаштириш соҳасида ҳам кенг қамровли ташкилий-амалий ишлар амалга оширилиб келинмоқда.

Кўрилатган чора-тадбирларга қарамадан, ўлимга олиб келган йўл-транспорт ҳодисаларининг сони ҳали ҳам юқори бўлиб, статистик маълумотларга қаралганда **2022 йилнинг 6 ойида жами 3 559 та** йўл-транспорт ҳодисаси юз бериб, шундан **784 нафар шахс** вафот этган ва **2 775 нафар шахс** жароҳатланган, бу кўрсаткичларни **2021 йилнинг 6 ойи** билан таққослаганда 3 753 та йўл-транспорт ҳодисаси юз берган, шундан **911 нафар шахс** вафот этган ва **2 842 нафар шахс** жароҳатланганлигини кўрсатди ва бу ҳаётий натижалар автомобиль йўлларида хавфсизликни таъминлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш зарурлигини тақозо этади.

Йўл инфратузилмасини, ҳаракат хавфсизлигини таъминлашнинг замонавий талабларига тўлиқ мувофиқлаштириш, ушбу соҳадаги қоидабузарликларнинг барвақт профилактикасига йўналтирилган самарали тизимни йўлга қўйиш, шунингдек, инсон омилини истисно қилувчи рақамли технологияларни кенг жорий этиш асосида 2022 йил 4 апрель куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг «**Автомобиль йўлларида инсон хавфсизлигини ишончли таъминлаш ва ўлим ҳолатларини кескин камайтириш чора-тадбирлари тўғрисида**»ги қарори қабул қилинди.

Мазкур қарорга асосан, 2022 йил 1 июлдан бошлаб, республикамизнинг барча туман (шаҳар)лари кесимида «**Хавфсиз йўл**» индексини юритиш амалиёти йўлга қўйилди. Бу билан ҳудудларда йўл

ҳаракатини самарали ташкил этиш ҳолатини баҳолаш ва бу борада маҳаллий ҳокимият органларининг масъулиятини кучайтириш мақсад қилинган. Индекс доирасида йўл инфратузилмаси ва йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилинишининг ҳолати махсус комиссиялар томонидан **29 та индикатор** бўйича ҳар чорак якунида баҳолаб борилади.

Туманлар (шаҳарлар)да йўл ҳаракатини самарали ташкил этиш ҳолатини баҳолаш бўйича «Хавфсиз йўл» индексининг индикаторлари рўйхати Ўзбекистон Республикаси Президенти қарорининг 5-иловаси билан тасдиқланган бўлиб, улар қуйидагилар:

Йўл инфратузилмаси бўйича: йўл қопламасининг ҳолати; йўл белгилари билан жиҳозланганлик даражаси; йўл кўрсаткичлари билан жиҳозланганлик даражаси; пиёдалар ўтиш жойларининг тартибга солинганлиги; ер ости ва ер усти пиёдалар ўтиш жойлари мавжудлиги; пиёдалар йўлакларининг мавжудлиги; велосипед йўлакларининг мавжудлиги; автотураргоҳлар билан таъминланганлиги; ётиқ чиқиқларнинг ахволи; йўлни ажратувчи тўсиқ билан жиҳозланганлиги; йўлнинг ёритилганлиги; таълим муассасалари атрофининг жиҳозланганлик даражаси; таълим муассасаларида йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича синфхоналарнинг мавжудлиги; таълим муассасаларида йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича майдончаларнинг мавжудлиги; светофорларнинг мавжудлиги; йўл бўйининг кўкаламзорлаштирилганлиги; йўналти-

рувчи устунчалар ўрнатилганлиги; қоидабузарликларни аниқловчи мосламалар билан таъминланганлиги; видеокузатув камералари билан жиҳозланганлиги; сунъий нотекистикларнинг мавжудлиги; ҳудудда жойлашган корхона ва ташкилотларда йўл ҳаракати қоидаларига риоя этилиш ҳолати; йўл ҳаракати қоидаларини тарғибот ва ташвиқот қилувчи кўргазмали воситалар билан жиҳозланганлик даражаси; йўл ҳаракати қоидаларини тарғиб қилиш бўйича профилактик тадбирларнинг ўтказилиши даражаси; йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлашга қонун билан тақиқланмаган ҳомийлик маблағларининг жалб этилиш ҳолати.

Йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилиниши бўйича: юз минг аҳолига нисбатан йўл-транспорт ҳодисаларининг сони; юз минг аҳолига нисбатан йўл-транспорт ҳодисалари оқибатида вафот этганлар сони; авария ўчоқлари сони; юз минг аҳолига нисбатан йўл ҳаракати қоидаларини бузиш билан боғлиқ маъмурий ҳуқуқбузарликлар сони; тирбанд жойлар сони.

Туман (шаҳар)лар индекс кўрсаткичлари асосида йўлларда ҳаракат хавфсизлигини ташкил этишнинг ҳолати бўйича «**яшил**», «**сарик**» ва «**қизил**» тоифаларга ажратилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори билан йўл ҳаракати хавфсизлигини ишончли таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг барвақт олдини олиш мақсадида «**Умр тезликдан муҳимдир**» ва «**Хавфсизлик камари – ҳаёт гарови**» шиорлари остида комплекс

тарғибот ва ташвиқот ишларини ташкил этиш, «Йўл ҳаракати интизоми болалиқдан бошланади» шиори остида мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари ва мактаб ўқувчиларига йўлларда, чорраҳалар ва пиёдалар ўтиш жойларида ҳаракатланиш асосларини амалий-кўргазмали тарзда ўргатиш, уларнинг онгига болалиқдан бошлаб йўл ҳаракати интизомини сингдириш, шунингдек, мактабларда «**Ҳаракат хавфсизлиги синфхоналари**»ни, маҳаллаларда «**Йўл ҳаракатини ўргатиш майдончалари**»ни ташкил этиш каби муҳим вазифалар белгилаб берилди.

Мазкур қарорда белгиланган вазифаларни ҳаётга кенг тарғиб қилиш ва белгиланган вазифаларни ўз вақтида бажарилиши натижасида йўл ҳаракати хавфсизлиги соҳасида фуқароларнинг ҳаёти ва соғлигини ишончли ҳимоя қилиш, йўл инфратузилмасининг хавфсизлик талабларига тўлиқ жавоб беришини таъминлаш билан боғлиқ муаммолар бартараф этилади.

О. ЖУМАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий судининг судьяси,
Н. МАМАРАЙИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Ҳарбий судининг
судья катта ёрдамчиси

Sayohat

UNUTILMAS VA ESDA QOLARLI LAHZALAR

Mashhur Temuriylar tarixi davlat muzeyi – Toshkentning diqqatga sazovor joylari sirasiga kirib, sayohatchilarning doimiy e'tiborida turadi.

Mudofaa vazirligi Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va aloqa harbiy instituti muddatli harbiy xizmatchilari «Ma'naviy yuksalish va vatanparvarlik kuni» tadbirlari doirasida poytaxtimizdagi Temuriylar tarixi davlat muzeyiga tashrif buyurishdi.

Muzey ekspozitsiyalari tashrif buyuruvchilarga Temuriylar sulolasi davrida O'zbekiston tarixi haqida ma'lumot beradi. Muzey fondida 3 mingdan ortiq ekspozitsiya mavjud. Bu yerda o'rta asrlarga oid zargarlik buyumlarini, kiyim-kechaklarni,

musiqa asboblari, mehnat anjomlari va boshqa buyumlarni ko'rishingiz mumkin. Muzey ekspozitsiyasida Amir Temur va uning avlodlarining Yevropa mamlakatlari monarxlar bilan bo'lgan ko'plab yozishmalari, buyuk sarkarda tasvirlangan rasmlar, miniatyuralar, mamlakatimizda Temuriylar sulolasi tomonidan qurilgan mashhur inshootlarning maketi joy olgan.

Muzey xodimlari askarlarga Sohibqiron Amir Temurning ma'naviyati, milliy davlatchilik siyosati, amalga oshirgan islohotlari, davlatning ichki va tashqi siyosati,

ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy-ma'naviy rivojlanishi, xalqaro nufuzi, chinakam vatanparvarligi haqida so'zlab berdi.

Bugungi murakkab globallashuv davrida yoshlar qalbida milliy g'urur va iftixor tuyg'usini yuksaltirish, ularni vatanparvar va fidoyi insonlar qilib tarbiyalashda Sohibqiron Amir Temurning ma'nan boy hayot yo'lini o'rganish katta ahamiyatga ega. Temuriylar davlat muzeyi muddatli harbiy xizmatchilar hayotida unutilmas va esda qolarli lahzalarni in'om etdi.

Mayor Sherqo'zi HAKIMOV

Sarhisob

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ РУҲИДА

Мудофаа вазирлигининг Тошкент шаҳридаги ҳарбий қисмларидан бирида жорий йилнинг етти ойи давомида амалга оширилган ишлар сарҳисовига бағишланган ҳисобот йиғилиши бўлиб ўтди.

Онлайн видеоселектор шаклида ўтган йиғилишда қўшинлар хизмати, тарбиявий ва мафкуравий ишлар ҳамда моддий-техник таъминот йўналишидаги ҳисоботлар тингланди.

Танқидий руҳда кечган тадбир аввалида барча йўналишлар бўйича масъул офицерларнинг етти ой якунига кўра, бажарилган ишлар ва амалга оширилиши зарур бўлган энг муҳим, устувор вазифалар тўғрисидаги маърузалари эшитилди. Шунингдек, қўшилма ва ҳарбий қисмларда мазкур даврда олиб борилган ишлар, муаммоли масалалар ечими юзасидан шу жойнинг ўзида тегишли кўрсатмалар берилди.

Йиғилиш сўнгида полковник Журъат Якубов жойларда йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқариш ва қисқа муддат ичида бартараф этиш бўйича масъулларга бир қатор вазифалар белгилади. Келгусида Мудофаа вазирлиги миқёсида ўтказилаётган барча кўрик-танловлар ва мусобақаларда юқори марраларни забт этиб, совринли ўринларни қўлга киритиш устувор мақсад этиб белгиланди.

Бу каби йиғилишларнинг ўтказилиши бўлинмаларда қўйилган вазифаларни виждонан ва ўз вақтида бажаришга ундайди.

Ekskursiya

МОЗИЙГА НАЗАР

Мудофаа вазирлигининг Қашқадарё вилояти Нишон туманидаги ҳарбий қисм ҳарбий хизматчиларига ўзбек халқининг буюк саркардалари, қомусий мутафаккирларининг миллий, маданий ва маънавий меросининг мазмун-моҳиятини ўргатиш ҳамда илдизи минг йилликларга бориб тақалувчи ўзбек давлатчилиқ тарихидан фахрланиш туйғусини мустаҳкамлаш мақсадида ҳудудда жойлашган тарих музейи, «Ан-Насафий» зиёратгоҳи ва «Ватанпарварлар воғи» мажмуасига экскурсия уюштирилди.

Давлат ва нодавлат нотижорат ташкилотлари ҳамда жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда ўтказилган тадбирда ҳарбий хизматчиларга ўзбек халқининг буюк тарихи, саркардаларнинг ҳарбий санъати ва қўшинни бошқариш маҳорати ҳақида маълумот берилди. Музейлардаги экспонат ва экспозициялар тадбир иштирокчиларида унутилмас таассурот қолдирди. Ҳарбий хизматчилар ўзларини қизиқтирган саволларга соҳа мутахассисларидан тўлақонли жавоблар олдилар.

Миллий давлатчилиқ тарихимизни ўрганиш ҳарбий хизматчиларда ватанпарварлик ва юртга садоқат руҳини мустаҳкамлашда муҳим аҳамият касб этади.

Майор Фаррухбек СОТВОЛДИЕВ

Tanlov

КЎТАРИНКИ КАЙФИЯТ БАҒИШЛАДИ

Муъорак тумани маданият марказида Мудофаа вазирлигига қарашли Қашқадарё ва Бухоро вилоятларида жойлашган ҳарбий қисмлар ўртасида «Янги Ўзбекистонда эл азиз, инсон азиз» шиори остида «Қувноқлар ва зукколар» кўрик-танлови ўтказилди.

Ҳарбий хизматчиларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш, ёшларнинг театр ва санъатга қизиқишларини ошириш, истеъдодини юзага чиқариш бўйича беш ташаббус ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган танловда бешта жамоа иштирок этди.

Ҳазил-мутойибага бой тарзда ва юқори савияда ўтказилган кўрик-танловда юрт посбонлари тўртта шарт асосида беллашди. Чинакам ҳарбий ҳаёт акс эттирилган чиқишлар эса ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларига кўтаринки кайфият бағишлади.

Яқуний натижаларга кўра, баҳсларга пухта тайёргарлик кўрган Муъорак туманидаги ҳарбий қисмнинг «Сахро бургутлари» жамоаси фахрли 1-ўринни эгаллади. Мусобақа совриндорлари диплом ва эсдалик совғалар билан тақдирланди.

Profilaktika

Ўзбекистон Республикаси
Harbiy prokuraturasi
tomonidan Respublika
Harbiy sudi bilan
hamkorlikda Favqulodda
vaziyatlar vazirligi majlislar
zalida huquqbuzarlik va
jinoyatchilikning oldini
olishga bag'ishlangan
profilaktik tadbir o'tkazildi.

Unda vazirlik markaziy apparati, Toshkent shahri boshqarmasi, Favqulodda vaziyatlar vazirligi akademiyasi va uning huzuridagi Fuqaro muhofazasi instituti, Maxsus vazifalarni bajaruvchi Respublika

HUQUQBUZARLIKLAR OLDINI OLISH – USTUVOR VAZIFA

qutqaruv markazi, Maxsus muhandislik qurilish boshqarmasi hamda Respublika seymoprognostik monitoring markazi shaxsiy tarkibi ishtirok etdi.

Tadbirda Respublika Harbiy prokurorining birinchi o'rinbosari Bahodir Xudoyberdiyev tomonidan yig'ilish ishtirokchilariga vazirlik tizimida qonuniylik, huquq-tartibot ahvoli, mamlakatimizda amalga oshirilayotgan islohotlar,

qonunchilikdagi yangiliklar hamda korrupsiya holatlari bilan bog'liq jinoyatlar uchun qonunchilikda belgilangan javobgarlik haqida ma'lumotlar berildi.

Shu bilan birga, tadbirda vazirlik tizimida qonuniylik va jinoyatchilik ahvoli sarhisob qilinib, shaxsiy tarkibning huquqiy ongi va madaniyatini yanada yuksaltirish, tarbiyaviy-mafkuraviy ishlarda ilg'or uslublardan foydalanish hamda boshqa masalalar yuzasidan aniq tavsiyalar bildirildi.

Adliya polkovnigi Sherzod HAYITOV,
Respublika Harbiy prokurorining katta yordamchisi

Mulohaza

ЭР ЙИГИТГА ЕТМИШ ХУНАР ОЗ

Фарзандлар тарбиясига эътибор ҳар бир давр, ҳар бир замонда муҳим аҳамият касъ этган. Чунки ота-она ва жамият олдидаги бу эзгу ҳаракат оила, миллат ва юрт келажагига дахлдордир. Тарихдан маълумки, Шарқ мамлакатларида ўғил-қизларга одоб-ахлоқ ва дин илмини сингдириб бориш билан бирга, дунёвий илмлардан сабоқ берилган. Айниқса, оила ва юрт таянчи бўлган ўғил болалар ҳаръ илмию чавандозлик сирлари,

тадбиркорлигу оилани бошқариш қонун-қоидаларини ёшлик чоғлариданоқ эгаллаб боришган. Турли касъ эгаларига шогирд тушиб, хилма-хил ҳунар сирларини ўзлаштирган. «Йигит кишига

етмиш ҳунар оз» мақоли ўша даврдан бизгача етиб келган бўлса, ажавмас.

бу масъулиятни унутиш нафақат оила, балки жамият учун ҳам маънавий ва моддий зарардир.

Истиқлолимизнинг илк йилларидан бошлаб, барча таълим даргоҳлари қайта шакллантирилди, оёққа турди, янги-янги олий таълим муассасалари фаолият бошлади. Бу изчил ислохотлар ҳамон давом этмоқда. Шунингдек, мустақиллигимизнинг дастлабки йилларида касб-ҳунарларга йўналтирилган ўқув курслари очилди. Бу курслар ўз даврида ёшлар учун айна муддао бўлди, десак, арзийди. Асосан қизлар учун мўлжалланган бу ўқув даргоҳларида қизиқувчилар учун камида ўн турдан зиёд касб-ҳунар ўргатила бошланди. Шу ўринда

савол туғилади. Хўш, оилага зарур бўлган ҳунар сирларини қизлар эгаллаши учун йўл очиб берган бундай курслар негадир йигитлар учун ҳали-ҳануз камёб.

Аслида рўзғор тўқинлиги, хонадон ободлиги учун масъул бўлган йигитларимиз оила бошлиги сифатида маълум соҳани эгаллаш билан бирга, хонадон учун ҳар қадамда зарур бўладиган дурадгорлик, уй таъмирлаш, сантехниклик, электр, газ ва хўжалик ускуналари билан ишлашни ўзлаштириш, боғбонлик, деҳқончилик каби соҳалардан оз бўлса-да, бохабар бўлишса, нур устига нур бўларди. Таассуфлар бўлсинки, баъзи хонадонларда шундай ишларни аёллар ўз бўйнига олган. Тўғрироғи, шунга мажбур. «Эрингиз-чи?» деган саволга: «У барибир қилмайди, уста олиб келишга пули йўқ. Унга нолийвергандан кўра, ўзим қилганим яхши, ўрганиб кетдим», дея эрига нисбатан беписанд гапириши қулоғингизга чалинади. Бу ҳолат оиладаги эркакнинг ўрни ва ҳурматини йўқотиши демакдир.

Ён кўшим нолиш оҳангида гап бошлаб қолди: «Ошхонамиздаги сув жўмраги бузилиб қолган эди. Ўғилларим неча кун деганда уста чақиртирди. Уста арзимаган ишга фалон пул дейди-я. Хайриятки, шу ишнинг устига ўғилларимдан бирининг ўртоғи келиб қолди. Умридан барака топкур йигит бирпасда ошхона жўмрагини тузатиб берди». Шу пайтда ўғилларининг ношудлигидан сиқилиб турган она арзимаган ишга кўчадан уста олиб келиш ўрнига ушбу соҳадан воқиф бўлишга фарзандларини ундадимикан?

Бир таниш дугонаникига йўлим тушганида эса шунга ўхшаш воқеанинг устидан чиқдим. Яъни унинг тоғни урса, толқон қиладиган ўғли кафтдеккина ҳовлисига эгат олиш учун мардикор ёллабди. Жуссаси ва ёши ундан анча кичик бўлган йигитчанинг ерни текислаб, эгат олишини тамаки тутатиб, қузатиб ўтирган ўғлонга қандай баҳо берса бўлади? Яна гапининг орасида «мардикор ишлатиш қиммат бўлиб кетибди-ей», деган нолишини қандай изоҳлаш мумкин?

Таъкидлаш жоизки, хонадон ободлигига йигитларнинг ўрни беқиёс. Қайси оилага кириб борманг, дарҳол эркак ва аёл ўрни кўзга ташланади. Хонадон ободлиги ҳақида сўз кетганда, минг таассуфлар бўлсинки, баъзилар буни моддий таъминотга боғлайди. Аслида, қаровсиз ҳовли томорқаси, синган пол, кечаю кундуз беҳуда оқиб ётадиган

жўмрак, нураб ётган ҳовли девори, барча-барчаси йигитларимизнинг озгина шахти, ҳаракати, қўл меҳнати билан жойига тушадиган ишлардир. Фақат юқорида айтиб ўтганимиздек, касб-ҳунар сирларини озгина ўзлаштиришса бўлгани. Шундай экан, ўғил болаларга ёшлик чоғидан бошлаб рўзғор бошқариш йўл-йўриқларини ўргатиб бориш учун замин яратиш ота-онанинг бурчи эканини унутмаслигимиз керак. Бу борада мавжуд ўқув марказларида ўғил болалар учун ҳам ўқув курслари очилса, фаолият юритаётганлари йигитларни тарғибот орқали жалб этса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ўйлайманки, оддий кўринган бундай юмушларнинг ҳарбий хизматчиларимиз ҳаётида ҳам катта ўрни бор. Бу касб-ҳунарлар нафақат уларнинг оиласида, балки хизмат жойида, айниқса, дала-ўқув майдонидаги машғулотлар давомида қўл келиши мумкин. Бу ҳақиқат, ўз навбатида, Сирдарёдаги «Сардоба» сув омбори тошқини талафотларини бартараф этишда бўй кўрсатди. Ҳарбий хизматчиларимиз аҳолининг кундалик эҳтиёжлари учун зарур бўлган тандир, ўчоқ, ёзги ошхоналарини шошилиш тиклаб беришда жонбозлик кўрсатди. Яъни устачилик, дурадгорлик, қурувчилик каби эр йигитлар касбини уддалай олишларини исботлади.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси муҳофафасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти томонидан муддатли ва контракт бўйича хизмат бурчини ўтаётган ҳарбий хизматчилар учун ўндан ортиқ касб бўйича ўқитиш йўлга қўйилаётгани қувончли ҳолдир. Бу ҳақда «Vatanparvar» газетасининг 28-сонида муҳбиримиз Асрор Рўзиев томонидан «Ҳарбий хизматчиларга қулайлик» сарлавҳаси остида мақола эълон қилинди. Мен ушбу касблар билан қизиқдим, йигитларимиз учун хурсанд бўлдим. Чунки агар йигитларимиз истаса, ҳаракат қилса, ҳарбий хизмат давомида вулканизаторчи, электрик-аккумуляторчи, электрогазпайвандчиси, чилангарлик, автоэлектрик, сантехник каби касбларни ўзлаштиришлари мумкин экан. Бу ҳарбий хизматчиларимиз учун катта имкониятдир.

Ўғлонларимиз, аввало, оила кўрғони, Ватан таянчи, элнинг ишонган тоғи. Бу ишонч, бу умид, бу фахр ва ифтихорга улар лойиқ бўлишса, оиладаги, жамиятдаги ўринлари ҳам шунга муносиб бўлади.

Зулфия ЮНУСОВА,
«Vatanparvar»

Албатта, даврлар алмашиб, замон ривожланиб боргани сари фарзандларимиз янги-янги илм чўққиларини забт этмоқда. Аммо бир ҳақиқат аёнки, дунё тамаддуни неча тур ўзгармасин, ҳаёт неча рангда товланмасин, эркак ва аёл, ота-она ва фарзанд олдидаги бурч давр силсилаларида сайқалланиб борса борадики, ўзгармайди. Илкимиздаги

Ertamiz egalari

Ўзбекистон Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkiloti Buloqboshi tumani o'quv sport-texnika klubida sportning texnik va amaliy turlari bo'yicha "O'q otish", "Yozgi biatlon" sport seksiyalari va "Karting" sport to'garaklari mavjud.

Tumanimiz yoshlari mazkur seksiyalarda mashg'ulotlarga qatnashib, o'z mahoratlarini oshirib bormoqdalar. Shuningdek, yoshlarning bo'sh vaqtlarini maqsadli, foydali mashg'ulotlar bilan o'tkazilishi ta'minlanmoqda. Aholi, ayniqsa, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik, Vatanga muhabbat ruhida tarbiyalash maqsadida muntazam ravishda ochiq eshiklar kuni o'tkazilib kelinmoqda.

КЕЛАЖАККА ТАМАЛ ТОШИ

Tuman o'quv sport-texnika klubi boshlang'ich tashkilotida uyushgan va uyushmagan yoshlar, "Yoshlar daftari", "Ayollar daftari" va "Temir daftar" hamda o'rta ta'lim maktablari va maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'quvchi-yoshlari ishtirokida ma'naviy-ma'rifiy va sport tadbirlari muntazam tashkillashtirilib borilmoqda.

Sport jamoalarimiz viloyat musobaqalarida faol qatnashib, faxrli o'rinlarni egallab kelishmoqda. 2021-yilda o'tkazilgan sportning "Yozgi biatlon" turi bo'yicha O'zbekiston chempionati va birinchiligi musobaqalarida tashkilotimiz seksiya a'zolari Davronbek Ashurov 1-o'rinni, Shahzod Sotvoldiyev va Vasila Sultonova faxrli o'rinlarni egallab, oliy

ta'lim muassasalariga imtiyozli ravishda o'qishga kirish yo'llanmalarini qo'lga kiritishdi. Tashkilot 2021-yilda o'tkazilgan "Shunqorlar" harbiy-sport o'yinlari viloyat musobaqasida ishtirok etib, jamoaviy faxrli 1-o'rinni egallab, respublika bosqichida munosib ishtirok etishdi.

Ommaviy kasb xodimlarini tayyorlash bo'yicha tashkilotda o'quv avtomobillari, sinf xonalari, o'quv avtodromlari zamon talablariga mos ravishda qayta jihozlandi. Hozirgi kunda tashkilotda oliy ma'lumotga ega malakali o'qituvchi va amaliy boshqarishni o'rgatuvchi ustalar yoshlarga haydovchilik kasbi bo'yicha ta'lim berib kelmoqdalar. "Yoshlar daftari" da turuvchi 28 nafar yosh haydovchilik kurslarida imtiyozli ravishda o'qitilmoqda.

D. QODIROV,
Buloqboshi tumani O'STK boshlig'i

Tashrif

АРМИЯ ҲИЙИНЛАРИ ИШТИРОКЧИЛАРИ «ВАТАНПАРВАР»

Хаварингиз бор, жорий йилда Чирчиқ олий танк қўмондонлик-муҳандислик вилим юрти «ArMI – 2022» Халқаро армия ҲИЙИНЛАРИНИНГ «Содиқ дўст» мусобақасига мезбонлик қилмоқда. Мазкур мусобақада иштирок этиш учун юртимизга дунёнинг турли давлатларидан ҳарбий жамоалар ташриф буюрган. Мусобақалар доирасида жамоалар муҳофаага қўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти, Тошкент вилояти кенгаши тасарруфидаги Чирчиқ автомобиль мактабида меҳмон бўлишди.

Ўзига хос танишув тадбири бўлган учрашувда меҳмонларга ташкилотнинг асосий фаолияти, ўқув муассасасида ўқувчи-ёшларнинг касб-хунар эгаллашлари учун яратилган шарт-шароитлар, имкониятлар ҳақида батафсил маълумот берилди. Жумладан, ташкилотнинг Қуролли Кучларимиз учун етук ҳарбий-техник мутахассислар тайёрлаш билан бирга ўсиб келаётган ёш авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ишига қўшаётган ҳиссаси, спортнинг техник ва амалий турларини ривожланти-

риш ва омалаштириш бўйича қилинаётган саъй-ҳаракатлар, амалга оширилаётган ислохотлар хусусида сўз юритилди. Ташкилотга қарашли спорт секциялари ва тўгараклар аъзоси бўлган спортчи ёшларнинг қўлга киритаётган ютуқ ва муваффақиятлари эътироф этилди. Тадбир давомида намойиш этилган автомобиль ҳамда спорт техникалари намойиши меҳмонларда катта қизиқиш уйғотди.

Шу кунни мактабда Россия Федерацияси, Беларусь ва Жазоир Республикаларининг терма жамоа-

лари ўртасида пневматик қуролдан ўқ отиш бўйича мусобақа ҳам ташкиллаштирилди. Мурасасиз баҳсларга бой бўлган беллашувларда ҳар бир жамоа аъзолари бир-бирдан қолишмайдиган даражада мерган эканликларини намойиш этишди. Илғор жамоаларни томошабинлар олқишлаб турди. Бу эса уларда ғалабага бўлган ишончни янада оширган бўлса, ажаб эмас.

Ҳа, беллашувлар юқори мусобақадошлик кайфиятида ўтказилгани учун ҳам қизиқарли бўлди.

Шунинг учун вақт қандай ўтгани сезилмади. Жамоаларнинг иштирокини ҳакамлар ҳайъати холис баҳолаб борди. Шундай қилиб беллашувлар якунига кўра, фахрли биринчи ўринни Россия Федерацияси жамоаси, иккинчи ўринни Жазоир давлати жамоаси, учинчи ўринни эса Беларусь Республикаси жамоаси эгаллади.

Мусобақа ғолиблари ва жамоа сардорларига «Ватанпарвар» ташкилотининг қимматбаҳо эсдалик совғалари тантанали равишда топширилди.

Майор Гулнара ҲОЖИМУРОВА

Professional boks

Yurtimiz va armiyamiz sporti faxriga aylangan, professional boksning super o'rta (-76,2 kg) vazn toifasida ringga chiquvchi katta leytenant Bektemir Meliqo'ziyev o'zining 10-g'alabasiga erishdi va yana raqibini nokautga uchratdi.

Katta leytenant Bektemir MELIQO'ZIYEV. Boks bo'yicha xalqaro toifadagi sport ustasi. O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan sportchi. 2015-yilgi o'smirlar o'rtasidagi yozgi Olimpiya o'yinlari g'olibi. Ikki karra qit'a chempioni. Yozgi Olimpiya va Osiyo o'yinlari, jahon chempionati

sport matbuotida o'ziga xos shov-shuvga ham sabab bo'ldi. Bir qator sport nashrlari ham yurtimiz g'alabasini jang paytida muxlislar tomonidan e'tirof etilgan "Bully", ya'ni "bezori" muvaffaqiyati sifatida yoritdi.

Ha, havaskor bokschimiz professional ringdagi o'zining ilk jangidayoq "professional professionalini mag'lub

nomini yanada mustahkamlagandi. Sakkiz raundga mo'ljallangan jang ikkinchisiga ham yetib bormagan – "Bek Bully" tajribali raqibini birinchi raundning o'zidayoq yerga qulatgan va referi Jek Reyss nokaut qayd etgan holda jangni to'xtatishga majbur bo'lgandi.

Meliqo'ziyev professional boksdagi uchinchi jangini AQShning Las-Vegas shahrida amerikalik Kley Kollardga qarshi o'tkazdi. Kollard uchun bu to'qqizinchi jang edi. U faoliyati davomida 4 ta g'alaba (bitta nokaut), bitta mag'lubiyat va 3 ta durang qayd etgandi. "MGM Grand" saroyining "Garden Arena" sidda tashkil etilgan jang sakkiz raundga mo'ljallangan edi, lekin u oxirigacha yetib bormadi. Bektemir ketma-ket zarbalari

so'ng Kortess jangni davom ettira olmadi, Bektemir esa professional boksdagi beshinchi jangida to'rtinchi nokautli g'alabaga erishdi.

"Bir yo'la ikki frontda jang qilayotgan", ya'ni ham havaskor, ham professional boksdagi o'z faoliyatini davom ettirayotgan armiyamiz charm qo'lqop ustasi o'zining oltinchi jangini AQShning Indio shahrida o'tkazdi. Uning bu galgi raqibi faoliyati davomida professional ringda 16 ta jang o'tkazib, uning 11 tasida nokaut bilan g'alabaga erishgan va 5 marotaba mag'lubiyatga uchragan meksikalik Alan Kampa bo'ldi. 10 raundga mo'ljallangan ushbu jang ham oxirigacha yetmadi. Katta ustunlikka erishgan bokschimiz 2-raundda raqibini nokdaun

"BARAKALLA! BO'SH KELMA, "BEK BULLY"!

va ko'plab xalqaro turnirlar g'olib va sovrindori 2017-yilgi mavsum yakunida yurtimizda "Yilning eng yaxshi sportchisi" deb topilgan. Professional boks bo'yicha "WBA Continental Americas" kamari sohibi.

Katta leytenant Bektemir Meliqo'ziyev professional ringdagi ilk jangini xalqaro maydonda o'ziga xos shov-shuv bilan boshlagan. Voqelik 2019-yilning iyun oyida AQShning Los-Anjeles shahrida tashkil etilgan boks oqshomida ro'y berdi. Raqibi o'sha vaqtga qadar professional ringda 46 ta jang o'tkazib, 23 ta g'alabaga erishgan va uning 13 tasini nokaut bilan o'z foydasiga hal qilgan argentinalik Martin Fidel Rios bo'ldi. Super o'rta (-76,2 kg) vazn toifasida ringga chiqqan Bektemir birinchi raunddayoq kuchli zarbalar bilan nomdor raqibini yerga qulatdi. Hayratga tushgan muxlislar birpas jim qolishdi. Chunki Rios uzoq vaqt o'ziga kelolmay o'rmondan tura olmadi va referi sof nokautni qayd etdi. Mashhur professional bokschi ancha vaqt o'ziga kelolmagach, ayrim boks muxlislari "Bully! Bully!" deya qichqira boshlashdi. Bu jahon

etishga muvaffaq bo'lgan"i bois "Bezori" ("Bully") laqabini oldi. Ushbu "bezori"lik davom etmoqda – Los-Anjeles shahridagi ilk g'alabadan so'ng MVSX a'zosi AQShda yana 4 ta jang o'tkazdi va barchasida g'alaba qozonib, 3 tasida nokaut qayd etdi.

Charm qo'lqop ustamiz professional boksdagi o'zining ikkinchi jangini AQShning Kaliforniya shtati Pasadena shahridagi "Pasadena City Hall" arenasida meksikalik nomdor bokschi – 29 ta jang o'tkazib, 22 tasida g'alaba qozongan va uning 14 tasida raqibini nokautga uchratgan Rikardo Adrian Luna Floresga qarshi o'tkazgan va jahon sport matbuotida qozongan

evaziga 4-raundda raqibini ikki bor yiqitdi va hakam jangni to'xtatishga qaror qildi. Shu tariqa, Bektemir professional boksdagi uchinchi jangini ham nokaut evaziga o'z foydasiga hal qildi. E'tirof etish joiz, Kollard bungacha nokaut evaziga mag'lub bo'lmagandi.

Professional bokschimiz o'zining to'rtinchi jangida "bezori"lik qilmadi, hakamlar qaroriga ko'ra, g'alaba qozondi. Yurtimiz va armiyamiz sportsevarlarida biroz ikkilanish va sarosima holati yuz bergan bir paytda Bektemir Meliqo'ziyev beshinchi jangini AQShda meksikalik Kortessga qarshi o'tkazdi. Aslida "Bully" bokschimizning bu galgi raqibi meksikalik Marko Antonio Periban bo'lishi kerak edi. Jang uchun vazn tashlash jarayonida Peribanning sog'lig'i yomonlashgan va shu sababli u Bektemirga qarshi ringga chiqmadi. Uning o'rniga boshqa bir meksikalik bokschi – professional boksdagi 32 ta jang o'tkazgan va ularning 27 tasida (14 tasi nokaut bilan) g'alaba qozongan, 5 marta (4 ta nokaut) mag'lub bo'lgan Oskar Kortess jang qildi. AQShning Kaliforniya shtati Anaxaym shahrida tashkil etilgan boks oqshomidagi ushbu bahsda Bektemir o'zining "WBA Americas" kamarini himoya qildi va to'rtinchi marta "bezori"lik namoyish etdi – 10 raundga mo'ljallangan jang birinchisidayoq yakunlandi... Meliqo'ziyev ketma-ket zarbalari bilan raqibini burchakka olib borib taqadi va chap qo'ldagi kuchli zarbasini Oskarning qorin qismiga berdi. Mazkur zarbadan

holatiga tushirib qo'ydi. 3-raundda esa Bektemirning ketma-ket kuchli zarbalaridan so'ng meksikalik bokschi nokaut holatiga tushdi. Shu tariqa katta leytenant Bektemir Meliqo'ziyev professional boksdagi 6-g'alabasini qo'lga kiritish barobarida "WVO Inter-Kontinental" kamariga ham ega chiqdi.

(Izoh: WBS – Butunjahon boks uyushmasi, WBO – Butunjahon boks tashkiloti, WBA – Butunjahon boks assotsiatsiyasi, IBF – Xalqaro boks federatsiyasi).

Professional boksning super o'rta (-76,2 kg) vazn toifasida ringga chiquvchi Meliqo'ziyev shundan so'ng yana to'rtta jang o'tkazib, uning uchtasini muddatidan oldin g'alaba bilan yakunladi. Xususan, yaqinda u AQShda o'zining 10-jangini o'tkazdi. Texas shtatida bo'lib o'tgan jangda o'zbekistonlik bokschi bosniyalik Sladan Yanyanin (32-12, 24 KO) raqiblik qildi. O'n raundga mo'ljallangan jangning birinchisidayoq Bektemir tana qismiga berilgan kuchli zarbasi bilan raqibini nokdaun holatiga tushirdi. Keyingi raundlarda ham Meliqo'ziyev to'la ustunlik ko'rsatib, ketma-ket zarbalari bilan raqibni passiv himoyalashga majbur qildi. Uchinchi raundda esa Bektemirning ketma-ket zarbalaridan keyin referi jangni to'xtatdi va texnik nokaut qayd etdi. Shu tariqa Meliqo'ziyev professional boksdagi 10-g'alabasini 8-nokaut bilan qo'lga kiritdi.

Katta leytenant Bektemir Meliqo'ziyevni (10-1, 8 KO) endilikda yurtimizda barcha sport muxlislari taniydi, hurmat bilan tilga oladi. Qo'shimcha tafsilotlarga berilmay, keling, biz ham maqolamizga ring janglari paytida charm qo'lqop ustamizni bevosita arenada yoki oynajahon orqali olqishlab turgan sport muxlislarimizning so'zlari bilan yakunlaymiz: "Barakalla! Bo'sh kelma, "Bek Bully", biz doim sen bilan!"

Rasul JUMAYEV, «Vatanparvar»

Istiqlol nashidasi

ЭЛ АЗИЗ, ИНСОН АЗИЗ

31 йил. Тарихан жуда қисқа бўлган бу даврда шижоаткор халқимиз инсон ўз меҳнати билан дунё аҳлига «чўлда ҳам гиёҳ ундира олиши мумкин эканлигини» яна бир бор исботлаб бера олди. Ватанимиз мустақилликка эришганидан кейин ўтган ҳар бир кунимиз халқимизнинг фидокорона меҳнати, бунёдкорлик салоҳиятининг яна бир амалий намоёни, эркин, озод ва фаровон ҳаётимиз, ғурур-ифтихоримиз тимсоли сифатида янги тарихимиз солномасига том маънода ёрқин саҳифа бўлиб кирмоқда.

Шу кунларда юртимизнинг барча ҳудудларида Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг 31 йиллигини муносиб кутиб олиш ва тантанали равишда нишонлаш учун ҳар томонлама қизгин тайёргарлик кўрилмоқда. Бу йилги байрам тадбирлари «Янги Ўзбекистонда эл азиз, инсон азиз» деган бош ғояни ўзида мужжасам этиши қайд этилди.

Янги Ўзбекистонда эл азиз, инсон азиз. Яхшилаб ўйлаб кўринг, такрор ва такрор айтиш – оддий ёки баландпарвоз гап эмас. Ҳамма давлатда ҳам инсон, фуқаро, шахс азиз, қадр-қиммати улуғ.

Ҳар бир давлат шу юртда яшаётган инсонлар учун муносиб шароит яратишга, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатлаш ва ҳимоя қилишга масъул ҳисобланади. Бу давлат сиёсатининг асосий устувор йўналиши ҳисобланади. Бугун ҳар бир юртдошимиз унинг рав-

нақи йўлида фидокорона меҳнат қиляпти. Улар бугунимизнинг кечагидан, эртанги кунимизнинг бугунимиздан-да порлоқ ва турмушимизнинг янада фаровон бўлиши учун ҳаракат қилмоқда.

– Бу йил профессионал таълим муассасалари фаолияти учун унутилмас йил бўляпти, – дейди Сурхондарё вилояти касбий таълимни ривожлантириш ва мувофиқлаштириш ҳудудий бошқармаси бошлиғи Раъно Саломова. – Айниқса, кейинги уч йилликда профессионал таълим муассасаларида таълим мазмуни, сони ва сифати, таълим дастурлари, технологияларининг ислоҳ қилиниши оқибатида бир қанча жуда кат-

та ишлар амалга оширилди. Ушбу вазифаларнинг амалга оширилиши эса иқтисодиётни тараққий эттириш, камбағалликни қисқартириш, ёшлар ва хотин-қизларнинг ҳаётда муносиб ўрин топиши, натижада ҳар бир саъй-ҳаракатларимиз барчаси инсон учун деган тамойилни ўзида мужжасам этиб бормоқда ҳамда халқимиз турмуш фаровонлигини ошириш масалаларининг ижобий ҳал этилишини ўзининг бош мезони деб қарамоқда.

Бугун юртимизда ҳам инсон қадри, аҳоли манфаати, ижтимоий давлат деган тушунчалар тез-тез тилга олинмоқда. Барча соҳалардаги ислоҳот ва ўзгаришлар концепцияларида бу тушунчалар қайд этилмоқда ва уларга «баландпарвоз» сўзини тиркашдан тийилияпмиз. Чунки бунинг амалий ифодасини йил сайин ўзгариб бораётган ҳаётимизда, турмуш тарзимизда кўряпмиз, ҳис қиляпмиз. Мана шу орзу-истакларимиз бугун рўёбга чиқиб турганидан хурсанд бўлмай, шукрона айтмай бўладими?

Юртимизда одамлар дарду ташвишини ўз ташвиши деб билладиган инсонлар кўп. Раъно Саломова сингари тилидан шукрона тушмайдиган миллионлаб фидойи юртдошларимиз бор. Энг улуғ, энг азиз байрамимизни «Янги Ўзбекистонда эл азиз, инсон азиз» деган ғоя билан нишонлашга ҳақли ва муносибмиз!

Жамшид НАЗАРОВ,
Музработ тумани касб-ҳунар мактаби директори ўринбосари

Malaka

Жорий йилда олий ҳарбий таълим муассасаларини битириб, Шарқий ҳарбий округ қўшинларидаги

ҳарбий қисм ва муассасаларда вазифаларга тайинланган офицерлар таркибини сафга қўйиш, кундалик хизмат фаолиятини тўғри ташкиллаштириш ҳамда қўшинларда хизмат ўташнинг ўзига хосликлари ҳусусида умумий тушунчалар бериш бўйича ўқув-услубий йиғин бўлиб ўтди.

ЁШ ОФИЦЕРЛАР ЙИҒИНИ

Амалий машғулотлар билан бир қаторда маданий тадбирлар ҳам ўтказилди. Йиғин қатнашчилари Қўқон шаҳридаги тарихий обидалар ва Марғилон шаҳридаги диққатга сазовор жойлар бўйлаб саёҳат қилдилар. Марғилон шаҳридаги марҳум қаҳрамон Бобур Ғаниевнинг хонадонига бориб, уй-музеи билан танишдилар.

Йиғин сўнгида ўн кун давомида ўтказилган машғулотлар сарҳисоби, ёш офицерларнинг машғулотларни ўзлаштириш кўрсаткичи муҳокама қилинди. Округ қўшинлари қўмондони ёш офицерлардан ҳарбий қисм ва муассасаларда хизмат фаолиятини олиб бориш вақтида тинмай изланиши, янги марраларни забт этиб, юқори натижаларга эришиши лозимлигини таъкидлади. Олий ҳарбий таълим муассасаларини битирган ёш офицерлар билан бундай машғулотларнинг мунтазам ўтказилиши уларнинг билим ва кўникмаларини оширишга хизмат қилади.

Шарқий ҳарбий округ матбуот хизмати

Ўн кун давом этган йиғинда ёш офицерлар билан Фарғона гарнизонидаги ҳарбий қисм ва «Фарғона» дала-ўқув майдонида амалий машғулотлар ташкиллаштирилди. Машғулотларда уларнинг мерганлик маҳорати синовдан ўтказилди. Шунингдек, гуруҳ командирларининг касбий маҳорати, ташкилотчилик ва етакчилик сифатларини ошириш, бўйсунувчи бўлинмалар олдига қўйилган ўқув-жанговар вазифаларни муваффақиятли, сифатли бажариш кўникмаларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилди. Ҳамкор-

ликдаги куч тузилмалари билан ўтказилган кўргазмали машғулотларда ёш офицерлар ўзлари учун керакли бўлган кўплаб маълумотларга эга бўлди.

Шарқий ҳарбий округнинг Маънавият ва маърифат марказида ўтказилган давра суҳбатида ҳарбий округ қўшинлари қўмондони полковник Лутфулла Бузруков навқирон офицерларга керакли тавсия ва кўрсатмаларни бериб, ўз тажрибаси ва ҳарбийлик ҳаёти давомида босиб ўтган йўллари билан ўртоқлашди. Очiq мулоқот тарзида ўтган тад-

бирда ҳарбий хизматчиларимизнинг халқаро миқёсда эришаётган ютуқ ва салмоқли натижалари ҳақида сўз юритилди. Шундан сўнг округ қўшинлари қўмондони ҳар бир офицер хизмат фаолиятида юзага келиши мумкин бўлган қийинчиликлар, уларни бартараф этиш чоралари, билим ва кўникмаларини ошириш ҳамда юқори натижаларга эришишда аҳамият қаратиши лозим бўлган жиҳатлар ҳақида тўхталиб ўтди. Қизиқарли ва савол-жавобларга бой тарзда ўтган тадбир якунида ёш офицерларга эсдалик совғалар топширилди.

Harbiy texnika

ПОЛЬША
МУТАХАССИСЛАРИ

ИШЛАНМАСИ

«Борсук» типдаги пиёдалар жанговар машинаси Польшанинг «Хута сталава воля» мудофаа корхонаси мутахассислари томонидан ишлаб чиқилган. Мазкур жанговар техника ҳозирда мамлакат армиясининг Қуруқликдаги қўшинлари тасарруфида бўлган БМП-1 (Россия) типдаги машиналарни алмаштириши кўзда тутилган. «Борсук» шу типдаги машиналар учун классик бўлган компоновка (тузилиш)га эга: мотор-трансмиссия бўлими олди ўнг томонда, механик-ҳайдовчининг ўрни – чап томонда, уларнинг ортида эсакомандир ва наводкачи-операторнинг ўрни жойлашган. Машинага 30 мм.ли «Бушмастер» типдаги автоматик тўп (самарали отиш масофаси 3 км, отиш тезлиги дақиқасига 200 та ўқ узиш) ва у билан жуфтлаштирилган 7,62 мм.ли URM-2000 типдаги пулемётга эга бўлган башня ўрнатилган. Десант бўлмасига барча керакли нарсалар билан тўлиқ таъминланган 6 нафар пиёда аскар жойлашиши мумкин. «Борсук» қуввати 720 от кучига тенг бўлган MTU 8V-199-TE20 (Германия) типдаги дизель двигател ва автоматик трансмиссия билан жиҳозланган. Бундай кучлини қурилмаси шоссе бўйлаб ҳаракатланиш тезлигини соатига 90 км.гача етказиш имконини беради. Машинанинг жанговар оғирлиги 25 тонна. Ишлаб чиқувчи мутахассислар «Борсук»-ни янада оғирроқ зирх билан мустаҳкамлашни кўзда тутмоқда, бундай ҳолатда унинг оғирлиги 30 тоннагача етиши мумкин. Душманнинг оғир зирхланган ҳарбий техникасига қарши кураш олиб бориш учун башняга «Спайк» (Исроил) типдаги танкка қарши бошқарилувчи ракеталарни ишга тушириш қурилмасини жойлаштириш ҳам режалаштирилган.

СОЗДАН ОПЫТНЫЙ

ОБРАЗЕЦ

Специалисты итальянской компании «СРМ Электроника» создали опытный образец станции противодействия малоразмерным беспилотным летательным аппаратам, получившей обозначение СРМ-DroneJammer. Она предназначена для защиты охраняемых объектов инфраструктуры от БПЛА различного назначения, в том числе разведывательных и разведывательно-ударных. Данное средство обеспечивает радиоэлектронное подавление сигналов навигации и управления полетом беспилотника, а также каналов передачи данных на пункт управления (видео-, фотосъемка, картинки в режиме реального времени). При этом БПЛА не получает каких-либо физических повреждений (двигатели и винты по-прежнему работают), но продолжает полет по заранее заданному алгоритму, совершает посадку или возвращается в пункт вылета, не выполнив задачу. Станция оснащена антеннами направленного действия с высоким коэффициентом усиления сигнала. По утверждению разработчиков, одного комплекта из четырех устройств будет достаточно для эффективного противодействия примерно 30 БПЛА. При этом эффективная дальность перехвата составляет 700 м. Общая длина устройства с антеннами около 900 мм. Масса комплекта, включая аккумулятор, резервную батарею питания и антенны – 17 кг.

ИСПЫТАНИЯ

ПРОДОЛЖАЮТСЯ

В Турции ведутся всесторонние испытания нового перспективного стратегического многоцелевого беспилотного летательного аппарата «Акынджи», разработанного специалистами компании «Байкар макина». В состав бортового радиоэлектронного оборудования аппарата входят многофункциональная радиолокационная станция (РЛС) и система прицеливания «Аселсан» национальной разработки. Кроме того, по заявлениям разработчиков, БПЛА оснащается системой управления с элементами искусственного интеллекта. Основные тактико-технические характеристики «Акынджи»: длина 12,3 метра, размах крыла 20 метров, максимальная взлетная масса 4 500 килограммов, масса полезной нагрузки 1 350 килограммов, практический потолок 12 000 метров, продолжительность полета более 24 часов. Силовая установка – два турбовинтовых двигателя АИ-450Т мощностью по 460 лошадиных сил разработки специалистов украинского предприятия «Ивченко-Прогресс». Вооружение аппарата (до 900 килограммов на шести внешних точках подвески) может включать как управляемые ракеты класса «воздух-земля», так и малогабаритные управляемые авиационные бомбы.

КАТТА

МАСОФАЛАРГА

МЎЛЖАЛЛАНГАН

Катта масофаларга мўлжалланган «Бавар-373» типдаги зенит-ракета комплекси (ЗРК) эронлик мутахассислар томонидан яратилган. Мазкур жанговар восита асосан муҳим стратегик объектларни ҳаво ҳужумидан ҳимоя қилиш учун мўлжалланган бўлиб, тегишли вазифаларни мустақил (автоном) равишда, шунингдек, интеграцияланган ҳаво ҳужумидан мудофаа тизими таркибида бажаришга қодир. Комплекс таркибидан қўмондонлик пункти, иккита радиолокация станцияси (РЛС), шунингдек, «Сайад-4» типдаги бошқарилувчи зенит ракеталари учун мўлжалланган олти та ишга тушириш қурилмаси (ИТҚ) жой олган. Ракеталарни ишга тушириш вертикал равишда амалга оширилади. Комплекснинг барча асосий компонентлари ўта мураккаб йўллардан ҳам юра оладиган «Зафар» типдаги автомобиль шассисига ўрнатилган. «Бавар-373» бошқа ЗРКларнинг радиолокация станциялари ва қўмондонлик пунктлари билан ўзаро ҳамкорликда фаолият олиб бориши мумкин. Хориж ҳарбий ОАВ-лари хабарига кўра, бу комплекс 320 км.гача бўлган узоқликдаги ҳаво нишонларини аниқлаш ва 200 км.гача бўлган масофадан уларни йўқ қилишга қодир. Унинг таркибидаги РЛС 300 тагача нишонни аниқлаш ва уларнинг 60 тасини кузатиб бориш имконига эга. «Бавар-373» бир вақтнинг ўзида 12 та бошқарилувчи зенит ракеталарини қўллаган ҳолда 6 та нишонга зарба берилишини таъминлайди. Мутахассислар мазкур комплекснинг нафақат аэродинамик, балки турли типдаги баллистик нишонларни йўқ қилишга қодирлигини таъкидлашмоқда.

Burch

Shahrixonsoy uzalib, to'shini yoyiq o'zanga tashlab oqib yotadi. Yon-atrof oppoq gorga burkangan. Soyning qirg'oqqa tutash lablari muzlagan, eriyotgan muzlar bilan ihotalangan. Suvdan bug' ko'tariladi. Bu – soyning hovuri. Men kichikroq so'qmoqdan soy yoqalab ketaman. Yo'l bo'ylab suvga, chegara ortidagi yo'lovchilarga qarab-qarab qo'yaman. Olisdan bo'lsa-da sezaman: odamlar bayram shukuhida. Bu ularning bayramona kiyinganida, ildam harakatida ham seziladi...

Men bilan xizmat iti – Alfa izma-iz keladi. U yonimdan hech uzoqlashmaydi. Uni erkalab "do'stim" deb chaqiraman.
– Yangi yil bayrami zo'r bo'lsa kerag-a, nima deding, Alfa?..
– Vov, vov, vov!
"Demak, zo'r bo'ladi!"
Bugun "do'stim" ikkimiz Yangi yilni ona Vatanimiz sarhadida kutib olamiz. Qanday sharaf! Bu kun bir umr yodimizda muhrlanib qoladi. So'qmoqdan ketar ekanman, qalbm tubida quvonchli his jo'sh

SHARAF

urayotganini sezaman. Bu tuyg'u – ham g'urur, ham sharaf, bir so'z bilan aytganda – Vatan tuyg'usi... Yog'och ustunlarga o'ralgan simlarning "tikan"i Yangi yil archasiga osilgan o'yinchoqlardek, go'yoki. Kaftimga qor olib, yuzimga ishqadim, fikrlarim jamlanadi. Ortiqcha o'ylarga o'rin yo'q. Sergak bo'lish kerak.
Ona yurtimiz sarhadidan 30 chaqirim narida, mahalliy aholi yashaydigan xonadonlarga tutash yo'l bo'yida baland ustunlar joylashgan. Bir-biriga yaqin bu ustunlarga elektr simlari tortilgan.
Shu tobda ko'z oldimga ota-onam, aka-ukalarim, opa-singillarimning xushchaqchaq qiyofalari keldi. Bu pallada olis tog'lar bag'rida meni taniydigan bir qizning ham Yangi yilni kutib olayotganini o'ylab, entikib ketaman...
Shiddat bilan oqayotgan Shahrixonsoy yoqalab yuramiz. Soy quloqni qomatga keltiradi. Bunday vaqtda har qanday tahdidli boshqa tovushni eshitmay qolish ham mumkin. Shuning uchun bor vujudimiz quloqqa aylanadi. Soat tungi 23:00. Yangi yil kirishiga hali bir soat bor. Qo'shni davlat tomondagi aholi xonadonida ham bayram chiroqlari yorishgan. Osmonda rang-barang yulduzlar porlaydi. Elaseles kuy-qo'shiq sadolari eshutiladi. Yon-atrofnı ko'zdan kechirib, ortimga

qaytaman. "Do'stim" ham ortimdan sergak kelyapti.
Qiziq, u nimalarni o'ylayotgan ekan... U ham Vatan, oila, burch va mas'uliyat tushunchalarini anglarmikan? Axir shoirlar sadoqat, vafo, do'stlik tushunchalarini bejiz uning nomi bilan bog'lamaydi... Mana, fikrimni uqqandek u ortimdan yugurib kelyapti. Kayfiyati chog'. Nimalarnidir aytmoqchidek bo'ladi. Meni ich-ichidan his qilyapti. Beixtiyor mehrim toblanib, yonimdagi ikkita pechenye va bir bo'lak nonni ushatib beraman.
To'satdan paqildoq ovozi eshutiladi. Kuy-qo'shiqlar, odamlarning shodon Yangi yil tilaklari yangraydi. Osmonda rang-barang bayram mushaklari porlaydi. Negadir Alfa menga tikilib qoldi. Nimanidir aytmoqchi bo'lib vovullab yuboradi. Ha, endi tushundim, u meni Yangi yil bilan tabrikلامoqchi. Men ham "do'stim"ning boshidan silab, tinch-osuda,

ezgu maqsadlarga oshufta Vatanda yashayotganimizga shukrona aytdim.
Yangi yil barchaga qutlug' bo'lsin!
...Tongga yaqin xizmatdosh harbiy do'stinga navbatchilikni topshirarkanman, yelkamda tun bo'yi turgan yukdan xalos bo'lganimni his etaman. Ayni damda qalbmni uddalangan burchning sharafi to'ldiradi. Bu hissiyot juda qimmat ekanini anglayman.

Hasan USMONOV
("Harbiy xizmatchi kundaligidan",
2015-yil, Andijon)

Ogohlik

«HOJATBAROR»

Bundan ikki-uch yil avval tuman markazidagi tayyorlov kursiga qatnar edim. Bir kuni taksida uyga qaytayotib, bir kishi bilan tanishib qoldim. Ko'rinishidan ilmi, ko'pni ko'rgan odamga o'xshardi. Gaplari ham ma'noli, o'ziga ishonch bilan gapirardi. U o'zining qilgan ishlari, erishgan yutuqlarini ko'z-ko'z qilib ketardi. Uning suhbatiga qo'shilmasam ham, bir chetda kuzatib ketdim. Gap orasida u mening qayerdanligimni, nima ish qilishimni so'rab o'tardi. Unga Agrosanoat kasb-hunar kollejini tamomlaganimni, o'qishga kirish uchun repetitorga qatnayotganimni, muhandislikka qiziqishimni aytdim. Gaplarim unga moyday yoqdi chog'i, bu yil albatta oliygohga kirishimni aytib, ota-onam nima ish qilishlarini, qancha maosh olishlarini ham ayyorona so'rab qo'ydi.

FIRIBGAR

Keyin zimdan hujumga o'tarkan, u o'zining ko'p yillardan buyon muhandislik bo'yicha faoliyat yuritishini, men hujjat topshirayotgan universitetda tanishlari borligini va xohlasam, ular bilan gaplashib, menga yordam berishi mumkinligini aytdi. Avvaliga uning gaplari talaba bo'lish orzusida yurgan mendek faqirga yoqa boshladi. Ko'nglim yorishib, kayfiyatim bir zumda ko'tarildi. Keyin negadir uning gaplaridan shubhalana boshladim. Chunki u muhandislikka oid atamalarni tinmay adashtirar, hatto men topshirmoqchi bo'lgan universitet nomini ham to'g'ri ayta olmayotgan, buning ustiga imtihon topshiriladigan

mutaxassislikka oid fanlar haqida ham umuman tushunchaga ega emas edi. Hafsalam pir bo'lib, unga rahmat aydim-u, mashinadan tushib qoldim.
Sal nari ketishimni bilaman, o'ljasini yo'qotib qo'ygan tulkiday ortimdan yugurib kelib, telefon raqamimni so'ray boshladi. Tezroq qutulish ilinjida raqamimni aytishga majbur bo'ldim. Buni qarangki, u ertasigayoq menga telefon qilib, tanishlari bilan gaplashib, ishini pishitib qo'yganini aytdi. Men harchand unga hech qanday yordam kerak emasligini uqtirsam-da, u menga qo'ng'iroq qilishdan charchamasdi. Oxiri uning raqamini "qora ro'yxat"ga tiqib qo'ydim. Endi qutuldim deganimda, haligi odam u yoq bu yoqdan

buni qarangki yana o'sha odamga tasodifan duch kelib qoldim. Aksiga olib, u ham men o'tirgan taksiga chiqqan ekan. Meni tanib qoldi chog'i, quyuq so'rashdi. Unga o'qishga kirganimni, hatto ishlayotganimni ham aytdim. Bu yil ukam o'qishga hujjat topshirishini aytishim bilan uning nimalarga qiziqishi va qaysi oliygohga hujjat topshirayotganini so'ray ketsa bo'ladimi... U yo'l bo'yi gapirib ketdi. Manziliga yetar chog'i mashinadan tushar ekan, ishlarimga ko'pdan ko'p omadlar tilash bahonasida telefon raqamimni ham so'rashni yodidan chiqarmadi. Tilim kuygan bo'lsa ham yana raqamimni berdim. Kirish imtihonlari yaqinlashayotgan kunlarda "eski qadrdonim" menga ko'p qo'ng'iroq qiladigan bo'ldi. Aytishicha, hozir u ukam topshiradigan universitetda ishlayotgan ekan. Imtihonlarda ukamga yordam qilib, o'zi o'qitadigan guruhga qo'shib qo'yishini aytib, buning uchun "ko'k"idan ko'proq kerakligiga shama qilardi. U menga bir nechta abituriyentlarning hujjatlarini ko'rsatib, yarim pulini ham berib qo'yishganini aytar ekan, qarmoqqa ilintirishga chog'lanardi. Shunda yonimga bir do'stim kelib qoldi. Unga vaziyatni aytсам, imtihon ularning ov mavsumi ekanini, bunday firibgarlardan imkon qadar nari yurishimni tayinladi.
"Eski" tanishligimiz hurmati unga qattiq gapirmadim. Ammo yana qaytib bezovta qilsa, kerakli joyga murojaat qilishimni aytib, uni yana "qora ro'yxat"ga tirkab qo'ydim. Xullas, bilishimcha u kimni uchratsam, o'shaning qiyofasiga kiradi, qaysi o'qishga kirishni istasangiz, o'sha yerda ishlaydigan bo'lib chiqadi. Ozmi-ko'pmi, qalloblikni kasb qilib, shuning ortidan ro'zg'or tebratayotgan bu kabi kimsalarga achindim. Hatto ularga rahmim keldi.
Qissadan hissa shuki, olgan bilimingizga suyanavering. "Tekin pishloq qopqonda bo'ladi" degan maqol ayni haqiqat. Aytarim shuki, o'z kuchingiz bilan talaba bo'ling. Zero, kuchli bilim bor joyda hech qanday "yordam"ga hojat qolmaydi.

Mansurbek JABBOROV,
O'zJOKU talabasi

MUROJAATLAR

O'Z YECHIMINI

Harbiy xizmatchilar, ularning oila a'zolari muammolarini joyida o'rganish, fuqarolarning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlarini himoya qilish, xalq bilan to'g'ridan to'g'ri muloqot qilish orqali ularning dardi va muammolarini hal etish maqsadida Buxoro harbiy prokuraturasi tashabbusi bilan mudofaa ishlari, Milliy gvardiyaning viloyat qo'riqlash va favqulodda vaziyatlar boshqarmalari bilan hamkorlikda Buxoro tumanidagi madaniyat markazi binosida fuqarolarning sayyor va ommaviy qabuli tashkil etildi.

Qabul davomida tashrif buyuruvchilarning ishga joylashish, imtiyozli uy-joyga ega bo'lish, safarbarlik chaqiruvi rezervida xizmatni o'tash uchun shartnoma pullarini to'lashda yordam ko'rsatish hamda tadbirkorlik faoliyatini yo'lga qo'yishda imtiyozlarga ega bo'lish kabi masalalarga oid 30 dan ziyod murojaat tinglandi.

Shundan 22 ta murojaat hal etilib, huquqiy tushuntirishlar berildi, 3 ta murojaat joyida qanoatlantirildi va 2 tasi belgilangan tartibda qisqa muddatlarda ko'rib, hal qilish bo'yicha tegishli tashkilotlarga yo'naltirildi.

TOPMOQDA

Jumladan, qabul davomida ishga joylashish istagida kelgan fuqaro Olim Muzaffarovning murojaati tuman Bandlikka ko'maklashish markazi mas'ul xodimlari ishtirokida ko'rib chiqilib, unga Buxoro tumanida joylashgan mutaxassisligi bo'yicha bo'sh ish o'rnini mavjud bo'lgan 19-umumta'lim maktabiga ishga kirish yuzasidan yo'llanma berildi.

Adliya podpolkovnigi Javhar SOBIROV,
Buxoro harbiy prokurori

Mudofaaga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotlarida

mohiyatini o'rganish yuzasidan ma'naviy-ma'rifiy tadbir tashkil etildi. Bundan tashqari, tuman o'quv sport-texnika klubida tashkilot faoliyatini ota-onalar va yoshlar o'rtasida keng targ'ib qilish hamda yoz mavsumida ularning bo'sh vaqtlarini mazmunli tashkil etish maqsadida "Chortoq" bolalar oromgohida "Men chempion bo'lasan!" shiori ostida sport musobaqasi bo'lib o'tdi. Musobaqada "Aviamodel", "Karting", "Motokross" kabi to'garaklar ko'rgazmasi ham o'tkazildi. Shundan so'ng bolalarning yoshi

– deydi O'STK boshlig'i vazifasini bajaruvchi Fazliddin Habibullayev. – "B", "BC" toifali haydovchilar tayyorlanayotgan bo'lsa, "C" hamda "E" toifalarga qayta tayyorlash ishlari ham muvaffaqiyatli ravishda olib borilmoqda. Shuningdek, "Yoshlar daftari"ga kiritilgan 20 nafar yosh imtiyoz asosida haydovchilik guvohnomasiga ega bo'ldi. O'STKda haydovchilarni tayyorlash borasida yetarlicha tajriba maktabi shakllangan. Mamlakatimiz mustaqilligining 31 yillik

FIDOYI USTOZLAR HISSASI

O'zbekiston Respublikasi mudofaasiga ko'maklashuvchi "Vatanparvar" tashkilotining Namangan viloyati kengashi tasarrufidagi Chortoq tumani o'quv sport-texnika klubida bugungi kunda yoshlarni ijtimoiy foydali va ommaviy vatanparvarlik ishlariga yo'naltirish borasida muayyan ishlar amalga oshirilmoqda.

Ayniqsa, yoshlar o'rtasida harbiy-vatanparvarlik, ma'naviy-axloqiy tarbiyani yuqori saviyada tashkil etish hamda uni amalga oshirish borasida maktab, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida targ'ibot-tashviqot yuritish kabi tadbirlarga doimiy e'tibor qaratilmoqda. Chunonchi, ishlab chiqilgan rejaga ko'ra, tuman

hokimligi, mudofaa, IIB, xalq ta'limi, Yoshlar ishlari agentligi, Mahalla va nuroniylarni qo'llab-quvvatlash, Ma'naviyat targ'ibot markazi hududiy bo'limlari bilan hamkorlikda bir qator tadbirlar o'tkazildi. Xususan, Ma'naviyat va ma'rifat markazi tuman bo'limi, IIB, Milliy gvardiya xodimlari hamkorligida "Jaholatga qarshi ma'rifat" mavzusida va "Taraqqiyot strategiyasi" mazmun-

va jismoniy imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda sportning duatlon, havo miltig'idan o'q otish, kamondan o'q otish, shaxmat-shashka turlari bo'yicha bellashuvlar ham o'tkazildi. Har bir nominatsiya bo'yicha g'olib bo'lgan ishtirokchilar "Vatanparvar" tashkiloti va hamkor tashkilotlarning esdalik sovg'alari, faxriy yorliqlari bilan taqdirlandi.

– Tashkilot faoliyatining muhim yo'nalishlaridan biri malakali haydovchi mutaxassislar tayyorlashdir,

bayrami oldidan tajribali ustozlar nomini birma-bir e'tirof etish juda o'rindir. Jumladan, O. Sotimov, B. Mirfaziyev, K. Umirzoqov, B. Donayev, M. Dolimov va Ya. Abduvaliyev singari o'qituvchi va amaliy boshqarishni o'rgatuvchi-ustalarning hissalariga katta bo'lmoqda.

Bunday fidoyi ustozlar tomonidan olib borilayotgan o'quv mashg'ulotlari bo'lajak haydovchilarning bilim va ko'nikmalari oshishida yana ham qo'l kelmoqda.

Fursatdan foydalanib, Chortoq tumani o'quv sport-texnika klubi jamoasi istiqomat qilayotgan barcha yoshlarni "B", "BC", "BE", "CE" toifali haydovchilik kurslariga o'qishga hamda sportning texnik va amaliy turlari – "Havo miltig'idan o'q otish", "Duatlon", "Karting", "Motokross" kabi seksiya va to'garaklarda shug'ullanishga taklif etadi. Mashg'ulotlar malakali mutaxassislar tomonidan olib borilishi kafolatlanadi.

Chortoq shahri, Alisher Navoiy ko'chasi, 56-uy.

93 490-54-10; 0-369 412-19-55.

Imkoniyat

Мамлакатимизда хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини юксалтириш, уларнинг қонуний манфаатларини таъминлаш, қобилият ва имкониятларини рўёвга чиқарган ҳолда, юртимизда амалга оширилаётган ислохотларнинг фаол ва ташаббускор аъзосига айланишларига эришиш борасида тизимли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинларига қарашли ҳарбий қисмларда ҳам бугунги кунда ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларига берилаётган эътибор, хизмат ва яшаш шарт-шароитларини яхшилаш борасида амалга оширилаётган ишлар доирасида уларнинг турмуш ўртоқларини касб-ҳунарга йўналтириб, бандлигини таъминлаш ва шу орқали бўш вақтларини мазмунли ўтказишларига эришишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу асосда хотин-қизлар ва ҳарбий хизматчиларнинг оила аъзолари билан ишлаш бўйича мутахассислар ташаббуси билан жойлардаги ўқув марказларининг имкониятларидан келиб чиқиб, ҳарбий оила бекаларини касб-ҳунарга йўналтирувчи бепул ўқув курслари ташкил этилмоқда.

Хусусан, Сурхондарё вилоятидаги ҳарбий қисмлардан бирида вилоят Хотин-қизлар кенгаши билан ҳамкорликда ташкил этилган 14 кунлик ўқув курслари давомида Шеробод тумани ўқув маркази мутахассислари томонидан 45 нафар хотин-қизга «Компьютер саводхонлиги», «Оила ҳамшираси», «Пазандачилик» ва «Тикувчилик» каби 4 та касб-ҳунар йўналиши бўйича бепул таълим берилди.

– Мен тикувчилик йўналиши бўйича ўқиб, сертификат олдим, – дейди Манзура Аҳмедова. – Ёшлигимдан шу ҳунарга қизиқаман. Машғулотлар давомида ўлчам олиш ва турли бичимлардаги кийимлар

ҲАРБИЙ ОИЛА БЕКАЛАРИ

бандлигини таъминлаш йўлида

тикиш технологияси билан бирга, дизайн-ерлик ҳамда

модельерликнинг сир-асрорларини ҳам ўргандим. Энди хонадонимиз яқинидаги тикув цехига ишга кирмоқчиман ва шу орқали бўш вақтимни самарали ўтказиб, оиламиз даромадига ўз ҳиссамни қўшиш ниятидаман.

Ҳарбий оила бекаларининг меҳрибон она, суюкли ёр бўлиш баробарида ҳунар эгаллаб, ўзини ўзи банд қилишига йўналтирилган бу каби ўқув курслари республикамиз бўйлаб ташкил этилмоқда.

Майор Фарида БОБОЖОНОВА
ДХХ Чегара қўшинлари

Uslubiy yig'in

Барча соҳаларда бўлгани каби ҳарбий кадрларни тайёрлаш борасида ҳам катта ислохотлар, янгиланишлар олиб борилмоқда.

Шу муносабат билан 2021/2022 ўқув йили якуни ва 2022/2023 ўқув йилига асосий вазифаларни белгилаб олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари академиясининг профессор-ўқитувчилари иштирокида ўқув-услубий йиғин ўтказилди.

Курсант ва тингловчиларга энг илғор ва инновацион билим ва кўникмаларни профессионал тайёргарлиги ва педагогик маҳорати юқори бўлган ўқитувчигина бера олади. Буни чуқур англаган Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари академияси раҳбарияти педагогик кадрларни қайта тайёр-

бўлинган ҳолда навбатдаги машғулотга тайёргарлик кўриш, семинар, амалий ва назорат турларини ўтказиш, кўргазмалар ва очик машғулотларни ташкиллаштириш, уларнинг натижалари кафедра йиғилишида кўриб чиқилиб, «Устоз-шогирд» аънаналари муҳокама қилинди. Аудио ва видеомашғулотларнинг, ўқув фильмларининг, техник ахборот воситаларининг аҳамияти ва қўллаш методлари таълимни фаоллаштирувчи-инновацион ёндашувлар кесимида батафсил кўриб чиқилди. Йиғинда профессор-ўқитувчиларнинг жанговар қуролларни нотўлиқ ва тўлиқ қисмларга ажратиш ва йиғиш бўйича билимларни янада мустаҳкамлашга қаратилган машғулотлар ва тест синовлари қабул қилинди. Ушбу услубий йиғинимиз «Фақат юсак касбий малака ва педагогик маҳоратга эга бўлган ўқитувчигина курсант ва тингловчиларга тўлақонли ва сифатли билим бера олади» деган шиор остида ўтказилди.

Услубий йиғиннинг сўнгги кунларида Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойларига саёҳат уюштирилди. Иштирокчиларнинг «Адиблар хиёбони»га ташрифида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими, Ёзувчилар уюшмаси аъзоси Луқмон Бўрихон ҳамроҳлик қилди ҳамда адибларнинг ижоди ва фаолиятига тўхталиб ўтди.

Шерзод ШАРИПОВ,
«Vatanparvar»

ЮКСАК МАҲОРАТ – СИФАТЛИ БИЛИМ

лаш, уларнинг профессионал тайёргарлигини ошириш масаласига алоҳида эътибор қаратмоқда. Албатта, бунда профессор-ўқитувчиларнинг роли ва ўқув-моддий база ҳам муҳим ўрин тутди.

– Бу йилги услубий йиғин машғулотларига нуфузли олий таълим муассасалари, вазирлик ва идора мутахассислари кенг жалб қилинди, – дейди полковник Асқар Юлдошев. – Улар маърузаларни минималлаштирган ҳолда жонли мулоқот, баҳс-мунозара, таълимдаги муаммоли вазиятларга ечимларни кўриб чиқиш ва таклифлар устида ишлашга кўпроқ эътибор қаратилганлиги билан барчага манзур келди. Иштирокчилар кичик гуруҳларга

АСРЛАР

Дунё нигоҳида турган Халқаро армия ўйинлари мусобақаларининг шиддати кундан-кун ортиб борар экан, истаимизми-йўқми, бу шунчаки ўйин эмаслиги, натижалар, рекордлар олам ахлига кўп нарсаларни англаштириб боради.

АВВАЛИДАГИ СПОРТ

Аслида ҳарбий мусобақалар ўтказиш қадимдан мавжуд бўлиб, қўшиннинг куч-қудрати тўғридан-тўғри мамлакат салоҳиятини намоён этиб турган. Тарихнинг қай бир китобини варақламанг, спорт ва жанговар тайёргарлик армиянинг асоси бўлиб келган. Гарчи, у вақтлар ҳарбий мусобақаларнинг аҳамияти халқаро йўсинда ёйилмаган бўлса-да, давлатлар узлуксиз равишда ички беллашувлар ўтказиб туришган.

Бугун биз сизга айрим манбаларда келтирилган маълумотлар асосида антик давлатларда спорт ва ҳарбий тайёргарлик қай йўсинда олиб борилганига қисқача тўхталиб ўтамиз.

«Қадимги Мисрда спорт» мақоласида келтирилишича, Мисрда оммавий спорт билан шуғулланилган: фиръавндан тортиб сарой аъёнларигача. Фақат мусобақалар турлари бошқача эди. Жанг қилиш, масалан, зодагонларнинг имтиёзи эди. Жангчилар асосан спорт билан шуғулланиб, уларнинг жисмоний тайёргарлиги фиръавн ва аъёнлар томонидан қатъий назорат қилинган.

Сақланган расмлар шуни кўрсатадики, Миср кураши замонавий эркин курашга ўхшаб кетади. Ишонч билан айтиш мумкинки, курашда нафақат Қадимги Миср аҳолиси, балки бошқа мамлакатлардан келган меҳмонлар, шунингдек, ҳакамлар ҳам иштирок этишган. Қизиғи, шундаки, учрашувнинг аниқ натижаларига қарамай, хоржилик курашчилар доимо мағлубиятга учраган, деб тасвирланган.

Мединет Абуда, Рамзес III ибодатхонасида топилган расмда қизиқарли манзарани кўришимиз мумкин: мусобақа томошабинлари, фиръавн, сарой зодагонлари ва чет эллик фахрий меҳмонлар. Ҳакам руҳсатсиз қабул қилишни сўраган Миср вакилига мурожаат қилади: «Эҳтиёт бўлинг – сиз фиръавн қаршида турибсиз, у сизнинг ҳукмдорингиз».

Мисрда ёғоч қиличбозлик ҳам машҳур эди. Қиличбозлар ҳам полвонлар сингари жангчилар саналган. Фиръавнлар асосан камондан ўқ отишни хуш кўрар эдилар. Бироқ кўпинча бу спорт овнинг бир қисми ҳисобланарди. Фиръавнлар ўз халқини душмандан, жумладан, ёввойи ҳайвонлардан ҳам ҳимоя қилиши керак эди.

Вавилондаги жисмоний маданиятнинг тараққиёти ҳақида, терракотлардаги овлаш манзараси, ҳайвонларни қувлаб ҳайдаш, камондан отиш, муштлашиш жанги ва арваларда мусобақаларни, шунингдек, тошга ўйиб ёзилган Ҳаммураппи қонунлари матнлари эрампдан аввалги 1800–1750 йилларда қайд этилганлиги ҳақида гувоҳлик беради.

Оссурия давлатидан бизгача сузаётган жангчилар, ҳаракати крол усулини эслатадиган ҳукмдорлар ва аслзодаларнинг арваларда ов қилиш жараёни тасвирланган суратлар етиб келган. Бошқа топилмаларга кўра оссирияликлар қиличбозлик ва найза улоқтириш бўйича тайёрловлар ташкил қилган.

«Қадимги Шарқ мамлакатларида жисмоний тарбия» мақоласида келтирилишича, форсийларга нисбатан моддий ва маданий ёдгорликлар бизга қадимий юнон муаррихлари Геродот ва Ксенофонт ёзувлари етиб келгандан гувоҳлик беради. Улардан маълумки, болалари

7–16 ёшларда «тарбия уйлари»да, сатраплар ҳовлиларида фаолият кўрсатадиган кураш, югуриш, отда юриш, найза улоқтириш, камондан отиш ва ҳақиқатгўйликка ўргатганлар. Кейинчалик ўсмирларни тайёрлаш мажбурий ов синовларидаги жасурликка хизмат қилган, чангов ўйини бўйича мусобақаларга, «чиллакчи тўп ўйинлари» асосида пайдо бўлган, тезкорлик ва чаққонликни ривожлантирадиган ёки ҳиндлар томонидан кашф қилинган «шатранж-шоҳмот» деб аталадиган ўйин воситасида стратегик тафаккур қилиш қобилиятини тарбиялаганлар.

«Қадимги дунё тарихи» китобида ёзилишича, Грециянинг бирдан-бир мамлакати Спартада хотин-қизларни тарбиялашга катта эътибор берилган. Унда аёллар ҳамманинг ҳурматини қозонган. Спарталиклар фақат соғлом онадан соғлом бола туғилади, деб ҳисоблаганлар. Шу сабабли қизлар уй-рўзғор ишлари билан эмас, болалик чоғлариданоқ гимнастика ва спорт билан машғул бўлишган. Улар ўғил болалар каби ўқиш, ёзиш ва ҳисоблашни билганлар. Спартада гимнастика ва енгил атлетика бўйича мусобақалар ўтказиб турилган. Аввал йигитлар, сўнгра қизлар мусобақага чиқишган. Бизгача югуришда ғолиб бўйи мактабда бирга ўқиган ўртоқлари билан ҳарбий отрядда бўлишган, бирга ҳарбий машқлар қилишган ва бирга овқатланишган. Улар аскарлик бўлинмалар бўйича тушки овқат қилганлар.

Спартада атоқли шоир Тиртей яшаган бўлиб, у ватанпарварлик ҳис-туйғуларини ва олимп ўйинларининг ғолибларини мадҳ этган, қаҳрамонларнинг жасоратларини куйлаган. Тиртей ўз одатларида спарталикларни шавкатли жангчилар бўлишига даъват этган ва жанг майдонидан қочган ёки ўз ўртоқларига хиёнат қилган кишининг шўри қурийдиган, деган.

«Фарғона тарихига оид маълумотлар» китобида қадимги хитой манбаларида Самарқанд давлати аҳолисининг урф-одатлари ҳақида «Тунгдьян»да батафсил маълумот келтирилади.

«Тунгдьян»да бизгача етиб келмаган ва Вэй Же исми бир киши қаламига мансуб бўлган «Фарбдаги мамлакатлар хотираси» номли асардан бир лавҳа келтирилади. Унда «Канг давлатининг одамлари савдо ишларига пишиқ болаларни 5 ёшидан ўқитишади, ёшлигидан савдо ишларига ва фойда олишга ўргатишади. Улар ашула айтишни яхши кўради. Янги йил 6-ойнинг биринчи кунидан бошланади. Янги йил куни ҳукмдорлар ва фуқаролар янги кийим кийишади, соч-соқолларини ясатишади. Пойтахтнинг шарқий томонидаги дарахтзорда 7 кун давомида от чопиш ўйини бўлади, охириги куни битта тилло тангани осиб қўйиб, унга ўқ-ёй отиб теккизиш мусобақаси ўтказилади. Тангага ўқ теккиза олган камонкш бир кун давомида тахтга ўтказилган.

Бизнинг тарихимизда ҳам бу каби маълумотларни кўплаб учратиш мумкин. Яқинда Бухоро вилояти мада-

ний мерос бошқармаси бош мутахассиси Элбек Собировнинг «Уч кулоҳ» қалъасидаги топилмалар ҳақидаги фикрларини ўқиб қолдим.

Мақолада ёзилишича, «Уч кулоҳ» – Бухоро вилоятининг шимоли-ғарбий қисми Варахша массиви ҳудудида Бухоро шаҳридан 40 километр жануби-ғарбда, Қадимги Варахша шаҳридан 8 километр узоқликда жойлашган.

Мазкур ёдгорликни ўрганиш мақсадида 1997–2009 йилларда ўзбекистонлик ва италиялик археологлар билан ҳамкорликда кўшма археологик экспедициялар олиб борилган. Ёдгорликнинг 50 фоизи ўрганилган.

Олиб борилган археологик тадқиқотлар натижасида қалъадан турли даврларга оид осори атиқалар топилган. Деворий суратлар IV-V асрларга оид бўлиб, унда кўчманчи чўл бадийи санъати ва Сосонийлар форс санъати ўйғунлигини кўриш мумкин.

Айнан шу ерда Сўғдийларнинг дастлабки деворий суратларини кўриш мумкин. Суратда жангчилар мусобақаси сахнаси, безатилган от ва ҳайвонлар жанги манзаралари акс эттирилган.

Хона деворига Сосонийлар услубида ишланган от тасвири қисман сақланиб қолган. Хонанинг иккинчи деворида туялар жанги манзараси тасвирланганга ўхшайди.

Хуллас, кўҳна тарих қаърига қанчалик шўнғимаёлик, Фарбу Шарқ давлатчилигида ҳам ҳар томонлама эпчил ва илғор жангчилар, спортчилар тайёрлашга алоҳида урғу берилган. Юқори натижа кўрсатган жасур йигит-қизлар муносиб тақдирланиб, иззат-икромда яшаган. Бу анъана мудом давом этаётир.

Бобур ЭЛМУРОДОВ тайёрлади.

@Vatanparvargazetasi_bot
“Vatanparvar” birlashgan tahririyati
bilan bog'lanish uchun telegram bot

**SHU SONNING
ELEKTRON SHAKLI**

VATANPARVAR

MUASSIS

O'ZBEKISTON
REPUBLIKASI
MUDOFAA
VAZIRLIGI

www.mudofaa.uz

Tahririyat kengashi:

polkovnik Hamdam Qarshiyev
polkovnik Otabek Yuldashev
polkovnik Alisher Boboxonov
Maqsud Abilov

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar
taqriz qilinmaydi va mualliflarga
qaytarilmaydi.

Mudofaa vazirligi Axborot va ommaviy
kommunikatsiyalar departamenti
– “Vatanparvar” birlashgan
tahririyatining kompyuter markazida
sahifalandi.

Bosh muharrir:

podpolkovnik Ahror Ochilov

ISSN 2010-5541

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida 2008-yil
6-iyunda 0535 raqami bilan
ro'yxatga olingan.

Telefonlar:

kotibiyat: 71 260-36-50
buxgalteriya: 71 260-35-20
yuridik bo'lim: 71 260-29-41
faks: 71 260-32-29

Navbatchi: katta leytenant Bobur Elmurodov

Sahifalovchi: Nodirabegim Valiyeva
Musahhih: Sayyora Meliqo'ziyeva

Buyurtma: G-0805

Hajmi: 6 bosma taboq

Bichimi: A3

Adadi: 29 479 nusxa

Bosishga topshirish vaqti: 14:00

Topshirildi: 14:30

Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani
rasmilashitirgan tashkilot javobgar.
Mualliflar fikri tahririyat nuqtayi nazaridan
farqlanishi mumkin.

Gazeta juma kuni chiqadi.

Gazeta 1992-yilning 24-iyunidan chiqq
boshlagan.

Nashr ko'rsatkichi: 114.

Bahosi: kelishilgan narxda.

“Sharq” nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida chop etildi.
Bosmaxona manzili: Toshkent shahri,
Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

1 2 3 4 5 6

Manzilimiz:

100164, Toshkent, Universitet ko'chasi, 1-uy.